

flordecard

OPREMS
ORONG

Sant Llorenç des Cardassar * Març del 2005 * núm. 324

Places

Ara que està pràcticament acabada la del Pou Vell, aprofitarem l'ocasió per dir dos mots sobre les places del poble, de les quals, segons la nostra opinió, no n'hi ha cap, per diversos motius, que hagi resultat encertada del tot i per ventura és aquesta darrera la que millor compleix les expectatives que despertava quan es va planificar.

La plaça Nova té massa mobiliari urbà, la qual cosa dificulta que s'hi puguin celebrar festes o espectacles amb una relativa comoditat; la de l'Ajuntament està resultant freda i poc utilitzada -no sabem per què no s'hi torna fer el mercat del dijous, quan és molt més espaiosa i plana que l'altra-; la del Pou Vell no queda malament, tot i que hi ha alguns detalls que consideram inadequats. I totes tres -la de l'Ajuntament no tant- tenen carrers que les travessen, dificultant així la creació d'un espai tranquil per als vianants, sense vehicles que importunin.

Deim que hi ha alguns detalls de la del Pou Vell que no estimam pràctics perquè aquelles jardineres metàl·liques tenen el rost cap a l'interior i, en no haver-hi cap regruix que ho impedeixi, sempre que ploqui o que reguin, la terra -o almanco l'aigua bruta de terra- s'escamparà per damunt les pedres del trespol i les embrutarà. Quant als passos zebra i als bancs ondulats hi ha diversitat d'opinions, però ja se sap que les unanimitats, a les obres públiques, són gairebé impossibles.

Segons la concepció antiga d'aquests indrets urbans, les places eren on es reunia la gent per parlar, fer negocis, predicar..., és a dir: necessitaven que hi hagués gent, que fossin vives. Avui, paradoxalment, la "plaça" que concentra més gent és el jardinet dels morers, on s'hi solen trobar molts de joves quan el sol ja s'ha post. Seria tasca de les autoritats malavejar perquè les nostres places seguissin complint aquesta funció, una tasca difícil de dur a terme, ja que els costum actuals no conviden gaire a abandonar la comoditat del sofà per trobar-se amb altres veïns per fer tertúlies espontànies.

Sigui com sigui, ja tenim un altre racó del poble arreglat, ja que malgrat les crítiques que ha rebut per part de l'oposició, està molt millor que no estava, puix sempre és més agradós trobar bancs per seure i jardinetes florits que gasolineres i contenidors de fems.

Que la puguem aprofitar durant molts d'anys i que els vells es puguin asseure baix dels porxos del Pou Vell i els al·lots es puguin enfilejar per aquells tobogans de disseny.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecard@wanadoo.es

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Març del 2005.

Número 324

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Maracor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	El Pou Vell	Portada
	Ciclisme	8
	Puff	10
	Mòbil d'en Bou	17
	Espipellades	21
	Tal dia com avui	23
Nicolau/Simonet	Demografia	3
Guillem Pont	S'Estol fa bona feina	4
	Els nostres camins	6
Eduard Perales	Filatèlia	5
Antoni Sansó	Sa Coma	7
	L'articulació de l'Estat	19
	Pep Matas	28
Miquel Rosselló	Card d'Or	10
Galmés/Port	Enrevoltant	11
Ignasi Umbert	Església	13
Genovart/Perelló	La fona	14
Felip Forteza	Felipades	15
Joan Roig	Tertúlia de cafè	16
Joana Domenge	Gràcia	17
Margalida Fiol	Pàgina infantil	18
	El conte d'Andersen	19
Ramon Rosselló	Història	20
Pedro Galmés	Carta	21
Crom el Nòrdic	Filosofia	22
Miquel Jordan	E.L.A.	24
Correu-e	Jutjat de guàrdia	25
Isabel Muñoz	Poesia	26
Xesc Umbert	El temps	27
Isabel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

NAIXEMENTS

* El dia 9 de febrer va néixer a Son Carrió en Jaume Estrany Servera, fill d'en Jaume i n'Antònia. Enhorabona.

* El 27 de febrer va néixer a Sant Llorenç na Sílvia Galmés Perello, filla d'en Jaume i n'Antònia. Salut i força.

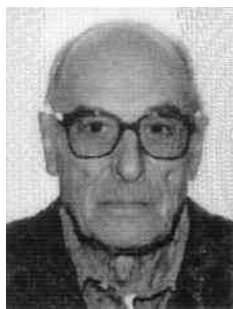
* Dia 3 de març, a Sant Llorenç, va néixer na Lídia Sansó Caldentey, a qui veiem en companyia del seu germà Lluís. És filla d'en Jordi i na Margalida. La nostra enhorabona

* El 15 de març va néixer a Sant Llorenç en Lluís Brunet Fullana, fill d'en Joan i na Maria Assumpció. Salut.

DEFUNCIONS

* Dia 26 de febrer va morir a Son Carrió n'Antònia Galmés Nicolau, a l'edat de 82 anys. Descansi en pau.

* El 8 de març, a Son Carrió, ens va deixar en Guillem Llodrà Mayol, també de 82 anys. Al cel sia.

* Dia 22 de febrer va acabar la seva vida l'amo en Joan Galmés Melis als 82 anys d'edat. Sempre havia fet de foraviler i viscut a la possessió d'Infern. Que puguem pregar per ell molts d'anys.

* Dia 18 de març va morir a Son Carrió na Jerònia Frau Servera, a l'edat

de 83 anys. Descansi en pau.

* El dia 5

de març ens va deixar na Margalida Massanet Sancho, una llorencina de 76 anys que vivia al carrer del Pou. Des d'aquí volem donar el condol a na Jerònia d'Infern i a en Rafel Gabellí, per haver perdut en pocs dies de diferència dues persones estimades.

* Dia 3 de març va morir a Sant Llorenç en Jaume Riera Riera, als 88 anys d'edat. Descansi en pau.

NOCES

* Dia 5 de març es casaren en Sergio Adrián Morales Cleves, colombià, i na Sara Fernández Díaz, d'Ourense, a qui desitjam llarga vida, encara que no els coneguem gaire.

* Dia 19 feren l'esclafit en Julià Sansaloni Santandreu, artanenc, i na Maria Magdalena Riera Ordinas, manacorina. Salut.

* Dia 13 de novembre de l'any passat! es casaren en Ramon Muñoz García, de Manacor i na Maria José Varón Reche, també de Manacor. Salut.

Telèfons

Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditori	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Delegació Son Carrió	569619
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Polícia local	609 637960
Tercera edat	569512
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

Kodak Kiosk

Tus fotos digitales al instante

Ignasi fotògraf
Major, 47-Sant Llorenç
Tel i fax: 971 838351

Kodak
Fotos digitales al instante

Isabel Nicolau
Aina Simonet

S'Estol fa bona feina

Guillem Pont

Em va fotre bé. Ho vaig haver de llegir dues vegades. El titular de la premsa posava en boca del reconegut cantautor canari Juan Guerra un titular inequívoc "amb les meves cançons vull anar més enllà de les emocions".

I em va fotre bé perquè escoltant un CD em vaig emocionar i em pensava haver fet un mul.

De fet ja tenia tot a punt: faré un article, l'enviaré a Flor de Card i a S'Estol des gerricó i arreglat, si més no per allò de "*Es meu cantar va per vós/vós m'escoltau per ventura;/ si es meu cantar és agradós/ n'és causa vostra hermosura*". Però no, alguna cosa havia d'espatllar l'eixida. I ja la tenc. I ara què faig?

Ei, que ningú pensi que era un dit i fet i ja està. Ca barret! Havia resultat una parida no gens fàcil.

Primer per una qüestió de cuiró. Segurament el dec tenir granat. Però escoltant música no ho tenc gens fàcil arribar a les emocions.

Algunes peces m'agraden més o manco, m'hi sent identificat, em produeixen cert plaer... però a l'emoció, a la remoguda interna, a la percepció de què quelcom indescriptible i aparentment, subjectivament, voluminós neix en el teu interior i s'escampa per tot el cos fins arribar a la punta dels dits, no, això em passa molt poques vegades ("agitació de l'ànim per un sentiment intens" en diu el diccionari). Aquesta remoguda que en passar pel braç t'aixeca pell de gallina i en arribar al dits els múscles reflexes els fan moure sense que el cervell doni ordres conscients, per a mi, es ben excepcional.

I recordant moments i circumstàncies hauré d'acceptar que els estímuls externs, essent importants, potser no

resulten del tot transcendents; vull dir que les expectatives, el desig, la sintonia o la sorpresa també són elements que, segurament, hi juguen.

Potser per això, perquè s'han de donar determinades circumstàncies tant en els estímuls externs, com a la situació corporal interna, em resulta estrany, no habitual.

Si fos més habitual no recordaria ni aquell sonat recital de Raimón en el quarter de soldats de Manacor abans (o just després?) de la mort del dictador i abans que el quarter es convertís en el col·legi Simó Ballester o la recent tammurriata de "Spaca Napoli" (?) en un teatre napolità, per esmentar potser la primera i darrera torrentada emocional musical conscient.

Certament vaig agafar el CD d'eima, potser empès per la insistència de na Caterina: "escolta'l que és molt bò", "escolta'l que és molt bò". El CD havia arribat a ca nostra per mor de la coneixença entre na Caterina i na Francesca, que adesiara són les darreres monyes que es retiren de la festa.

Per això aquell matí el vaig agafar, era un 23 F havia de ser prest a la feina, per això vaig partir de casa quan encara era de nit. M'havia hagut d'espolarçar la

son que havia arribat el vespre abans amb "*un sedassoi molt ff*".

A la banda de ponent la lluna em saludava, potser la mateixa lluna que mirava aquell felanitxer que havia hagut d'emigrar motivat per l'empenta de la fil·loxera que portà la necessitat.

I estava suaument travessant la carretera en obres, una carretera que eixorca aquesta nostra terra prima, segurament per decisions preses per persones que, si més no en la intimitat, "*trepitgen el nostre parlar*".

Un rera l'altre anava escoltant els acords, intentant entendre les lletres, atenent la perfecta sintonia entre els diversos instruments i les veus. Ostres! quina cosa més meravellosa!

No me n'havia adonat, va ser després quan vaig ser conscient el meu estat d'ànim. Certament m'hi havia implicat, m'havia emocionat.

I si arribar a l'emoció, per a mi, no és fàcil, després; que en faig? I aquí rau la segona decisió difícil. Dir-ho a na Caterina "m'ha agradat moltíssim", no em costa gaire, però... ho he de fer arribar a S'Estol des gerricó? Pensaran que és una beneitura, una manera de voler quedar bé?, que és un dir per dir in-

transcendent?. De fet , qui som jo per opinar de res o del que fan altres persones?

No, no, s'ha de dir allò que hom pensa, sobre tot si és positiu. Es una manera de fer costat a altres persones, fins i tot, i si hi ha sort, una opinió positiva pot arribar en un bon moment i incidir sobre l'autoestima d'aquesta gent que s'esforça per arribar a les seves metes en el conreu de les nostres festes i costums. O, si més no, en la recreació de cançons que són en sintonia amb les nostres arrels.

Decididament faré això, els contaré allò que m'ha passat escoltant les seves cançons i ho adreçaré al seu web. En disposar d'una vetlada sense gaire cansament ho faré...

I amb aquestes estava, amb l'emoció dins la capsa dels records i la decisió de dir-ho presa, quan els mots d'en Guerra van actuar com un gerro d'aigua freda: si vol anar més enllà de les emocions, deu voler dir que això d'emocionar-se no està de moda, o que les cançons que

solament arriben a l'emoció ja no són gaire cosa. No ho entenc.

Després de pensar-hi he decidit fer allò que tenia previst. Pas de l'opinió dels altres (deu ser caparrudesa?) i vull fer allò que tenia pensat:

Contar allò que m'havia pensat i enviar-ho a s'Estol des Gericó per dir-los: gràcies, hi ha moments que no tenen preu. Força!

*Es meu cantar va per vós;
vós m'escoltau per ventura;
si es meu cantar és agradós
n'és causa vostra hermosura*

XIV Exposició Filatèlica a Sant Llorenç des Cardassar

El Grup Filatèlic Gent Cardassana, organitzarà la XIV Exposició Filatèlica a Sant Llorenç des Cardassar, a la planta baixa de l'edifici de la Unitat Sanitària, a la plaça del Pou Vell, amb motiu de l'inauguració de l'embelliment i reforma del POU VELL i voltants, per les Autoritats.

Com ja és habitual, l'exposició, que tindrà una temàtica lliure, gaudirà d'un mata-segells especial commemoratiu dissenyat per Jaume Salas i Melis concedit per l'Organisme de Correus pels dies 22, 23 i 24 d'abril de 2005.

Pel dijous dia 21:

- preparem un "còmic", de la novel·la de Mn. Salvador Galmés FLOR DE CARD, a on ens descriu el Pou Vell, n'Angelina i en Belluguins, la quadrilla dels dimonis boiets i altres coses, resumides i amb dibuixos perquè els al·lots, nins i nines, s'interessin per aquesta contarella i pels escrits i novel·les d'aquest il·lustre Llorençí.

- també hi haurà a la venda, per part de l'Ajuntament, dins els actes programats en aquesta setmana del llibre, les seves obres i molts d'altres llibres, davall les arcades de la plaça de l'Església de les 10 a les 18 hores.

Divendres dia 22:

- a les 18 hores, a la bi-

blioteca Mn. Salvador Galmés: CON-TACONTES "El Tren que anava a la Mar".

- a les 19:30 h. Inauguració de les exposicions del Centre d'Adults.

- a les 21 hores Inauguració de la XIV Exposició Filatèlica a Sant Llorenç des Cardassar i de l'Oficina temporal Postal de Correus, a la planta baixa de l'edifici de la Unitat Sanitària, on s'emprarà el mata-segells especial commemoratiu.

Dissabte dia 23:

- de les 10 a les 14 i de les 18 a les 22 hores romandrà oberta al públic l'Exposició i l'Oficina temporal Postal de Correus, on es podrà gaudir del mata-segells especial, a la planta baixa de l'Unitat Sanitària.

- a les 20:30 tindrà lloc una lectura dramatitzada d'un fragment de la no-vel·la

Flor de Card, a la plaça del Pou Vell.

- a les 21 hores les Autoritats inauguraran el POU VELL, donant per acabades les obres d'embelliment, descobrint una placa commemorativa a l'efecte, entregant-se, seguidament, els diplomes Filatèlics als col·laboradors i participants a l'esdeveniment i que finalitzarà amb un refrigeri pels assistents.

Diumenge dia 24:

- de les 10 a les 14 hores s'obrirà al públic l'Exposició i l'Oficina temporal Postal de Correus per poder gaudir del mata-segells especial commemoratiu amb motiu de la inauguració de les obres d'embelliment i reforma del Pou Vell i voltants.

- a les 14:30 hores hi ha previst un dinar de germanor al restaurant Son Trobat i demanem als interessats confirmació d'assistència al tlf. 971569377.

Desitgem que aquesta exposició sigui del vostre grat i vos convidem a visitar-la per a gaudir de la bellesa d'aquestes petites obres d'art per a la correspondència, i que fan història.

Eduard Perales i Morillas

President del Grup Filatèlic Gent Cardassana

GRUP FILATÈLIC GENT CARDASSANA

XIV EXPOSICIÓ FILATÈLICA A SANT LLORENÇ DES Mallorca

dies 22,23,24 d'abril de 2005

INAUGURACIÓ DE L'EMBELLIMENT DEL POU VELL

L'aportació de Pere d'Alcántara Peña

Sens dubte uns dels documents gràfics més transcendents del nostre passat és el Pla parcel·lari de Pere d'Alcántara Peña que el polifacètic intel·lectual redactà per encàrrec de l'Ajuntament de Manacor. Un treball de llarga realització però datat a l'any 1854 i que resultà ben polèmic per les dificultats que tingué l'autor per cobrar la feina feta.

Delimita les possessions i finques existents a mitjans de segle XIX, així com el camins que hi havia en aquell moment. No fa distinció entre públics i privats i mostra imatges parcials dels camins; el tros que travessa cada una de les possessions.

Es un document que, si més no, per la part que fa l'actual terme de Sant Llorenç des Cardassar, hauria d'estar a la nostra biblioteca municipal, digitalitzat o en fotocòpies en color. De totes maneres és a disposició de les persones interessades a l'arxiu municipal de Manacor. De passada val a dir que, en el moment de consultar-lo, el meu interès es centrava més en la delimitació de les possessions que no en els camins, però amb tot i amb això, les còpies parcials ens poden aportar informacions ben interessants per complementar les assenyalsades en els articles anteriors.

Així, abans dels establits de les possessions que, per necessitats òbvies de comunicació a cada una de les parcel·les, possibilitaren la xarxa actual de camins actuals, partint de la carretera Sant Llorenç-Manacor, i amb una proposta no contrastada de nominació, ja hi havia:

a.- Camada de sa Blanquera (?) que solament arribava fins al torrent. Difícilment podria portar l'actual "camí de sa Grua" si solament arribava als establits de sa Blanquera (recordi's que els noms dels camins generalment indiquen destinació).

b.- Camada de Son Reig, la que passades les cases de Son Avinent i passant pel molí d'en Carbó, deixen a mà dreta les finques de la zona coneguda amb el nom de Son Reig.

Val a dir que segons Pere d'Alcántara aquest camí passa per davant les cases dels dos Son Roca, i arriba a Son Trobat on es bifurca un ramal arriba fins a Son Peretó i un altre fins a Son Cabrer. (Actualment n'hi ha un tros llaurat i un altre tancat, però la gent d'edat sap ben bé per on passava aquest camí).

c.- Camada de Son Cabrer, La que passant per Son Roca i Son Trobat arriba a Son Cabrer.

d.- Camada de Son Joi, just a l'altra banda de carretera i que passant per Can Parrino, fent un quatre arriba a Son Joi. (Després de les cases de Son Joi no consta continuació en el Pla Parcel·lari)

De la carretera de Sant Llorenç a Manacor per Calicant en surten:

e.- Camí de Son Palmera/Camí vell de ses Planes (?) Actualment el seu inici és inexistent puix és dibuixat just darrera les cases de Llucamar i des d'aquí, passant ran de les actuals cases de Son Mitjanada i Cas Cuc Vell arribava fins a ses Planes.

Abans d'arribar a ses Planes una bifurcació, una cama, passant per s'hort de sa Begura, per Can Toni de s'Hort i p'ets Embulls arribava a Infern (f.- Camí d'Infern). I l'altra cama que passant per les cases de ses Planes i sa Vinyassa arribava, passant pes safareig, a les cases de sa Begura. Actualment n'hi ha un tros desaparegut i el Camí de sa Begura (g) seria el que va de la bifurcació esmentada a la carretera Manacor-Artà pes Pou Colomer. L'esmentat camí d'In-

fern seria el que va del Camí de sa Begura a Infern pes Embulls.

A la mateixa banda dreta de la carretera hi neixen:

h.- Camí de ses Sitges, que aleshores s'aturava a les cases.

i.- Camí vell de Tenja, el que partint de l'indret de la camada posterior de les cases de sa Real portava a les cases de Tenja (El camí era aleshores per darrera les cases, no com ara per davant).

j.- Camí de les cases de Calicant, el que partint de la carretera arribava fins a les cases velles de l'actual possessió.

De tornada a Sant Llorenç, també a mà dreta trobariem el

k.- Camí de sa Real, el que arriba a les cases per la part de darrera i continuava (ara és desaparegut) fins arribar al camí de sa Grua passant per Can Beió Vell.

Partint altra vegada de Sant Llorenç, a l'actual camí de ses Planes solament l'he sabut seguir, sobre el mapa, fins a la camada de Son Segí.

De la carretera Palma-Artà, solament hi he sabut destriar el camí que, partint de la carretera arribava fins a les cases de sa Fontpella (l.- Camí de sa Fontpella)

II.- Camí vell de Son Servera, és el camí que des del Pou Vell i passant per ses Toltes, Son Vives i les cases de Pocafarina arribava a Son Servera.

D'aquest camí en neixen dos, un a mà esquerra (en direcció a Son Servera), el camí de Son Primer, ja assenyalat en articles anteriors en ser un dels trenta camins nominats. I a mà dreta, i partint de ses Rotes Noves hi ha el camí de Son Sureda (m) que arribava a les cases de l'esmentada possessió creuant l'actual carretera de Son Servera -pels desapareguts morers- i passant per les cases de ses Toltes Velles.

De la carretera Sant Llorenç-Son Carrió, en surten els:

n.- Camí de Son Pont. No segueix l'itinerari habitual actual sinó que, aquell que sortint del primer pont del tren arriba fins a les cases de la possessió.

De la carretera Manacor-Son Carrió en surten, de banda el camí de Son Berga assenyalat en articles anteriors, varis camins (bona part de Son Berga ja era establert a mitjans segle XIX) que porten a Can Tasco (o), Cas Coix/Can Corona (p), i Can Mendia (q), per tant seria lògic que portassin aquests noms. D'altra banda, l'encreuement de Son Manxo ja existia tal com ara el coneixem.

De Son Carrió en surten el Camí des Rafal Sec -r- i el Camí de Son Carrió (s) De banda els camins de sa Torre Nova tam,bé s'assenyala el Camí de sa Punta (t) actualment ja indicat.

I finalment hi ha el Camí des Castell de N'Amer (u), el que partint de l'actual carretera Portocristo-Son Servera en el camp des Matul'los, a l'indret de ses Andrees va directe a ses cases de Sa Coma i, seguint un trocet de la carretera actual, arribava fins al castell.

A partir d'aquí, la nominació dels camins ja s'haurà de cercar consultant escrip-

tures o fent treball de camp, parlant amb varis informadors.

D'altra banda, i amb la meta concreta dels camins, s'hauria de fer un repàs a les aportacions de Pere d'Alcántara Penya transcrites, tant per completar com per revisar el que s'ha comentat.

Guillem Pont

Història d'una injustícia L'exploració de la platja de Sa Coma (XXXIII)

8 d'abril del 2004

El "Diario de Mallorca" informa de les protestes dels veïns de Sa Coma per les obres que realitza Redo SA d'una passarel·la de fusta per accedir a les embarcacions damunt sa Punteta.

3 de juny del 2004

Els mitjans de comunicació informen que les Illes Balears han perdut nou banderes blaves, entre elles la de Sa Coma. L'Associació d'Educació Ambiental i del Consumidor (Adeac) remarca que els municipis s'estan dormint en el manteniment de les seves platges. Afirmar que és incompreensible que en unes illes que tenen en el medi ambient el seu principal atractiu turístic, no es faci un treball molt més seriós per part dels ajuntaments. Cal remarcar aquí el desconeixement d'aquesta associació sobre la platja de Sa Coma ja que des de fa molt d'anys l'explora una societat privada Redo SA, només a aquesta empresa i al Ministeri de Medi Ambient caldria demanar-ne les responsabilitats.

28 d'agost del 2004

El diari "El mundo" informa que Ana San José, la jutgessa que instrueix el "cas Royaltur", ha desestimat els recursos presentats pel Ministeri Fiscal i els querrellats, amb la intenció de celebrar el judici.

18 de gener del 2005

El mateix diari "El mundo" informa detalladament i amplia que l'Audiència de Palma, ha ordenat, després de vuit anys d'investigació, l'obertura de judici oral en contra de la postura adoptada pel Ministeri Fiscal i publica un article

d'opinió: "Un caso apasionante:

"Estamos, probablemente, por su cuantía y complejidad, ante el caso judicial más importante de España de los últimos cincuenta años, con la excepción de Rumasa. Lo refleja así no sólo la larguísima instrucción -ocho años- sino los avatares, saltos cualitativos y los cambios de posicionamiento de la juez instructora a medida que iban surgiendo nuevos elementos a considerar. Jurídicamente, el caso es apasionante, como ocurre siempre con los casos con apariencia de impecable legalidad tras la cual subyace una ilegalidad evidente. Esto es el fondo del asunto y lo que se sustancia en el pleito en el que están en juego cifras mil millonarias y un patrimonio más que considerable.

Pero, más allá de legítimos intereses personales y de presunciones de inocencia, lo que van a tener que resolver los jueces es si la apariencia de formalidad legal cede ante una realidad, demostrada documentalmente, en la que los compromisos que avalaban la aparente legalidad eran de imposible cumplimiento por la situación económica de quien los asumía, lo cual implicaría conductas claramente dolosas que vician de raíz el acuerdo que desembocó en la fragmentación de la fortuna del querellante y las posteriores ventas que se hicieron. Esta hipótesis es la que marca un quiebro en la línea mantenida por la juez instructora y la que sirve de base para la apertura de juicio oral. Habrá tema para rato."

Antoni Sansó

La Unió Ciclista Sant Llorenç fa la II Volta a Mallorca

Continuant amb la iniciativa que començaren l'any passat, els dies 12 i 13 de març els corredors de la Unió Ciclista Sant Llorenç que surten cada diumenge feren la II Volta a Mallorca. El grup estava integrat per en Pere de Son Roca, en Mateu Quina, en Tolo, en Joan des Forn, en Toni Busquets, en Jaume Ferrer, en Martí, en Tomeu Busco i en Josep Cortès; com equip de suport els acompanyaren en Guillem Soler, que feia les funcions de director, i en Joan Roig i n'Ignasi Umbert que compliren les tasques de massagistes.

La ruta, com sempre, va començar al bar s'Alfàbia, local social del club, i després de rebre la benedicció de n'Encarna i contravenint totes les lleis de la geografia, el bolic li va acopar inexplicablement cap a Artà, quan feien comptes passar la nit a Ciutat, que cau exactament a l'altre costat de l'illa. D'Artà continuaren cap a Son Serra de Marina, Can Picafort i Alcúdia, on l'amo del bar el Mosquito els va servir un bon berenar. Allà tiraren junta, miraren els mapes i decidiren girar a l'esquerra, perquè els asseguraren que Palma no queia ni de molt per aquella banda.

D'Alcúdia agafaren la carretera general i, deixant sempre la Serra de Tramuntana a la dreta, li acoparen cap

a Campanet seguint la comarca del Raiguer, on es desviaren del trànsit motoritzat per evitar possibles accidents. Passaren per Moscarí, Selva, Caimari, Manacor, Binibona, Lloseta, Alaró, Santa Maria del Camí i Bunyola, on s'aturaren a dinar a Can Penasso.

Aquests paràgrafs que el cronista ha enllestit amb quatre grapades varen tenir moltes més dificultats damunt la bicicleta, ja que hagueren de pujar el coll d'Artà, els dos torrents de Son Serra, dues bones costes a les entrades de Campanet i Moscarí, la del Secretari - també coneguda com Tofla, entre Lloseta i Alaró, sense comptar la de l'entrada de Bunyola, on el President va voler fer creure que havia foradat per poder descansar alguns minuts. Hi ha que veure les excuses que s'arriben a cercar per dissimular una mala forma física.

En haver dinat agafaren les bicicletes i es deixaren caure fins a Ciutat, en un recorregut planenc que sempre té la tendència d'anar baixant. Arribats a l'hotel El Bosque pujaren al castell de Bellver mentre el cronista, que ja hi havia estat, començava a enllestir els papers amb el recepcionista.

Tot seguit i sense perdre punt baixaren a la piscina i s'hi passaren mitja hora llarga, que un bany d'aigua calenta després d'haver recorregut 127 quilò-

metres és una cosa beneïda, maldament no hi hagués cap capellà que la beneís.

Aquest dia en Busquets va demostrar que els exercicis setmanal d'espíning són mel d'abella per reforçar les cames, ja que va coronar en primer lloc totes les costes que trobaren, per la qual cosa decidiren omplir-li el maillot de tomatigades, ja que s'havia ben guanyat el Premi de la Muntanya i la classificació general de la Volta.

El cronista, per la seva part, va esser el més regular de tots, ja que va arribar al primer al berenar, al dinar i a l'hotel, si bé ha de reconèixer que la resta de corredors no va posar gaire interès en disputar-li el premi.

El president, conegut per contraposició com en Tête de la Course, precisament perquè mai no va davant, se'n va dur el premi Saturnino Calleja, perquè encara duu més *cuanto* que el famós fabulista del segle XIX.

En Jaume Ferrer va guanyar el ben merescut guardó d'en Mala Pata, perquè li agrada més sortir quan plou que quan fa sol, i aquell cap de setmana va esser el millor de tot l'hivern, ja que no va fer fred, ni vent, ni aigua, tot i que no perderen de vista en tot el temps la neu que coronava les muntanyes de la serra.

Bé, seguint amb la crònica, des-

prés del bany descasaren un parell d'hores fins que el director, en Solevarri- i els seus ajudants els convocaren a les vuit per anar a estirar les cames i sopar. I ja ho crec que les estiraren! Ell aquell estrúmbol de director els va fer recórrer tot el Passeig Marítim a peu fins a la banda de l'antiga llonja del peix! Clar, com que ell havia estat assegut tot lo sant dia... Soparen de paella, menjaren postres, prengueren cafè i tornem-hi torna-hi cap a l'hotel amb un peu davant l'altre, alguns més contents que un pasco perquè un cambrer els havia anunciat que el Barça havia guanyat de dos gols a zero.

De tornada se'n dugueren una agradable sorpresa, perquè es toparen amb molts de joves que els volien convidar a fer un *xupito* a uns bars plens de llumets de colorins. Qui és que deia que els ciutadans no eren gent hospitalària? Els va sebre greu no poder acceptar totes les invitacions, però l'endemà havien de tornar agafar la bicicleta i el director ja començava a fer mala cara.

Dormiren -si és que allò es pot qualificar de dormir- i s'aixecaren a les set i mitja per poder berenar així com Déu mana, que al bufet hi havia de tot i molt.

Aquí el cronista vol remarcar com és de curiós que tothom se'n doni compte del que ronca el veïnat però no en sàpiga ni pruna del que ronca ell mateix. Diu això perquè tots, sense excepció, afirmaren que no havien pogut aclucar ull per mor de l'escàndol que feia la seva parella i d'aquesta manera els comptes no surten, perquè almanco el temps que roncaven devien dormir, o no? A no ser que ho fessin aposta i ronassin de desperts perquè es company d'habitació l'endemà estàs cansat... En Quina, en Tolo i en Martí, per l'extraordinari concert de roncós que donaren durant la nit, se'n dugueren, a parts iguals, el premi Els Tres Tenors.

La ruta del diumenge els va portar pel carril-bici del Passeig Marítim fins al Portitxol, el Molinar, el Coll d'en Rabassa i Can Pastilla, on es desviaren per la sèquia de Son Jordi i enfilaren la llarguíssima costa de s'Aranjassa, que és tan recta que sembla que acaba en punta. A mitjan costa l'equip de suport

els va donar taronges pelades per ajudar a superar-la i el qui més profit en va treure va esser en Joan des Forn, que, per ventura perquè la va trobar aspra, va pegar una revinglada damunt la bicicleta i va partir com si li haguessin posat un pebre coent dins el cul. En poc minuts el perderen de vista, circumstància que va propiciar que es guanyàs el prestigiós maillot blanc, en reconeixement a què havia estat el jove més destacat del bolic.

Com que havien menjat bé a l'hotel acordaren no berenar a Lluçmajor, com estava previst, i arribaren fins a Porreres, on en Miquel els va fer esperar uan eternitat per servir-los el berenar. Duia tanta pardaleria que el cronista creu que no hi tornaran pus mai.

De Porreres es dirigiren a Vilafranca, però en esser a la rotonda de Son Sant Martí es desviaren cap a Felanitx per agafar el camí de Son Fangos, asfaltat de fresc i amb poc trànsit de cotxes, que els portaria tranquil·lament fins a Manacor. D'aquí fins a Son Negre i Sant Llorenç varen esser dos llongos que recorregueren en un sant-i-amèn per arribar a la vila hora de dinar.

En Tomeu Busco, que era el que manco havia entrenat perquè no fa gaire que s'ha incorporat al grup, va aconseguir acabar la ruta com tots els altres, per la qual cosa es va guanyar el premi Barra de Cap, per la ferma voluntat demostrada durant la Volta.

Totes aquestes coses el cronista no les conta només per als lectors de Flor de Card, sinó també per en Dalmau, perquè maldament fes tota la ruta dins el cotxe de suport, es va passar gairebé tot el temps dormint, per la qual cosa pràcticament no se'n va tèmer de res. Vaja un servei tècnic que se'n dugueren!

N'Ignasi, tot encorbatat, sí que pareixia un directiu del grup, però pocs dies després d'acabar la Volta va caure i es va fer bastant de mal al genoll i al colze, tant que les ferides el matendran inactiu durant prop de tres mesos. Des d'aquí el cronista li desitja una total i prompta recuperació.

L'única llàstima és que, per diversos motius, no hi pogueren assistir en Felip, en Rafel i en Jaume, com hauria estat el seu desig, però ja han assegurat que per poc que puguin l'any que ve no s'ho perdran.

I això va esser tot. La volta va anar molt bé, ja que el temps va acompanyar i no hi va haver cap denou digne de menció, exceptuant dos parxes el primer dia, just abans de berenar, i els roncós de tota la tropa, que no deixaren dormir cap client de l'hotel. L'any que ve, si no hi ha res de nou, repetiran l'experiència, ja que dos dies d'esport i rialles no poden fer mal a ningú.

Molts d'anys!

Josep Cortès

Per un problema d'espai atribuïble al fet de què les pàgines de la revista sempre han d'esser múltiples de quatre, i a la circumstància que el sopar d'aniversari de Flor de Card es va dur a terme a finals de mes, a la revista anterior no hi vàrem poder incloure el parlament que va fer en Miquel Rosselló quan li atorgàrem al Card d'Or. Per això, anticipant les nostres sentides disculpes, l'inclouem en aquest número.

"En primer lloc don ses gràcies a sa direcció i components de sa "Revista" per aquest obsequi, ja que té per a mi una serietat que em posa una mica a pler, p'es sol fet de dur es nom de "Flor de Card".

En segon lloc, ara brind per tots voltros, que avui aquí mos aplega participant en un sentiment comú, que tenim tant sa revista, voltros i jo, que és es nostro poble; per tant que mos sigui saludable i contribueu a seguir fins allà on poguem.

Per avui vespre em demanaren si podia projectar troços de lo que havia fet, després des café! Em va agradar s'idea i he aprofitat per fer un esbòs d'àlbum, estrictament familiar, d'aquests que només pots tenir dins es calaix de ca teva i mostrar-lo de tant en tant; perdonau s'atreuiment d'avui obrir-vos es calaix. Com també ses deficiències tècniques que comporta passar de sistemes

antics a moderns, principalment sa sincronització de s'imatge i es so.

Ja que en Guillem m'ha presentat exteriorment, ara jo vos ho faré interiorment, amb una confiança breu, com si obris de pinta en ample sa meva consciència.

Vos vull dir que no me present com artista; en es pur sentit de s'expressió, no ho som, per desgràcia. Amb tota honradesa aquí només trobareu, tot lo més un aficionat an es cinema, es teatre i sa pintura i que ha tengut i aprofitat moments d'inspiració,

encara que sa meva "musa" ha sigut sempre inconstant i amb intermitències.

Es meus treballs no han passat mai de recerques furtives, però tenguent sempre un concepte molt seriós de s'art i sa seva noble funció. El crec element essencial en sa vida. Per tant, vos confés aquest pecat de "flirt" que tenc amb ell. Això m'ha duit a sa temptació de provar diferents gèneres, que com sabeu són es cinema, sa pintura i es teatre i no entregar-me a cap, en cos i ànima. Reconec que és una equivocació, tal vegada culpa d'haver vingut en època de transacció, veure sortir noves tecnologies, tambe preludi d'art novell i sempre canviant i jo sense sa preparació necessària per assolir-lo.

Per què, idò aquest recull d'imatges? No ho sé, tal vegada, inconscient, ho volia fer, o per culpa vostra, avui aquí reunits en aquest sopar. Però reconec que m'ha anat molt bé, perquè ho tenia tot escampat i perdut i quaque cosa que ja no me'n recordava.

Bé, aquí teniu sa meva sinceritat. Ara fa falta que passi es temps i que prest s'entusiasme i agosament des jovent, assegut fins ara a s'empedrat, per dir-ho de quaque manera, surti an es rotlo amb força i coratge i remogui es nostro poble, igual que es va fer allà en ets anys setanta amb sa creació des Club Card i de sa publicació de sa revista Flor de Card, ara fa 33 anys".

Puff, el drac màgic

L'altre dia vaig passar per la plaça Nova mentres Cucorba estava fent una de les seves actuacions amb els nins petits. Feia estona que no els sentia i em recordaren aquells anys en què venien per Sant Llorenç a cantar o a representar alguna obra teatral per als al·lots. Vaig passar gust de tornar sentir algunes de les cançons infantils que cantàvem pel Centre d'Esplai, però frissava i no vaig esperar a què acabassin la seva actuació.

Mentres me n'anava, parlant amb la dona, comentàrem que molts dels nins d'avui ja no canten cançons infantils com les de Cucorba, en Xesco Boix o en Jaume Arnella, on es contaven històries de dracs màgics, joans petits, masoveres, homes de Cromanyó o pastoretos de la muntanya. Avui el que s'usa són *Sencilla* o coses similars, on les nines de vuit anys es vesteixen com si en tenguessin setze i parlen de maquillatges i de temes impropis de la seva edat.

Sembla com si l'única època de la vida que valgués la pena viure és la compresa entre els quinze i els vint-i-cinc anys -sobretot entre les nines-, ja que les més petites es posen una roba sexi i provocativa com si estassin en plena adolescència, i algunes que ja han voltat cama als trenta-cinc o als quaranta fan exactament el mateix, sense adonar-se que potser s'han anat fent majors gairebé sense tèmer-se'n.

No seria millor viure plenament cada una de les èpoques, sense voler parèixer més velles o més joves? No tenen totes les edats aspectes que val la pena aprofitar? No és preciosa la innocència d'un nin o la saviesa i l'experiència d'un vell? O només compta l'aspecte?

Josep Cortès

Ses Piquetes

Antònia Galmés i Aina Pont

A uns 6 quilòmetres del nucli urbà de Sant Llorenç trobam la propietat rústica anomenada ses Piquetes, situada entre la muntanya de Tenja, la coma Calenta, la muntanya de Calicant i la costa de l'Àguila.

Quan arribam, la primera casa que ens trobam és la que coneixem com Can Esteve de ses Piquetes. Aquesta casa, que es va construir per als caçadors, té uns 100 anys d'antiguitat i aleshores només tenia una planta. Actualment té una alçada de dues plantes a la part de davant i una sola planta a la part posterior, la teulada és de dos vessants i a la dreta i a l'esquerra de les cases hi ha petites dependències per a activitats agrícoles.

Després de Can Esteve, seguint pel camí principal, ens trobam una segona casa que és coneguda com a can Antònia de ses Piquetes. És d'una sola

planta i coberta de doble vessant. Devora aquesta segona casa, a la dreta del camí, hi ha la font de ses Piquetes, i a uns 10 metres de la font hi ha les piques que donen nom a aquesta finca. Estan afilerades a la dreta del camí i una canalització soterrada comunica les piques amb la font. Al nord-est d'aquesta font observam un xalet abandonat anomenat Can Trujillo. Per tant, dins la zona

que anomenen ses Piquetes, hi havia aquestes tres edificacions.

Per sobre alguna cosa més d'aquesta finca hem visitat l'amo Esteve, que ha estat molt content de parlar-nos de les seves vivències a ses Piquetes.

Ens conta que varen comprar la finca al metge Trujillo, aquell senyor que havia comprat Calicant i ho va establir, i tota la zona de ses Piquetes, que també hi formava part, unes 60 quarterades, les se va quedar per a ell, ja que establir Calicant havia fet la ganància que s'havia proposat, i començà a construir-s'hi un xalet.

El febrer de 1946 els pares de l'amo Esteve compraren aquesta finca, i el dia 8 de setembre del mateix any van anar a viure-hi, eren quatre germans i ell aleshores tenia 20 anys. Va viure uns dos anys allà i els tres anys següents els va viure a Manacor complint el servei militar voluntari, passat aquest temps tornà a ses Piquetes.

A la finca hi havia pocs ametlers i garrovers, dominaven més les figueres i qualche olivera, sembraven cereals i tenien 25 ovelles i una vaca i quan ells havien de baixar al poble, ho feien en carro o bicicleta.

Els diumenges anaven a missa a

Calicant i qualche vegada a son Mesquida. Ens segueix contant que també anaven al mes de Maria, que el feien a son Mesquida i el darrer dia feien una festa, un poc de ball, quatre acudits i una mica de refresc.

Però per cuidar bé ses Piquetes havien de fer molta de feina, i uns anys més tard els pares de l'amo Esteve decidiren repartir la finca als seus quatre fills, ja que pensaren que cadascú tendria molt més interès en fer feina dins lo seu.

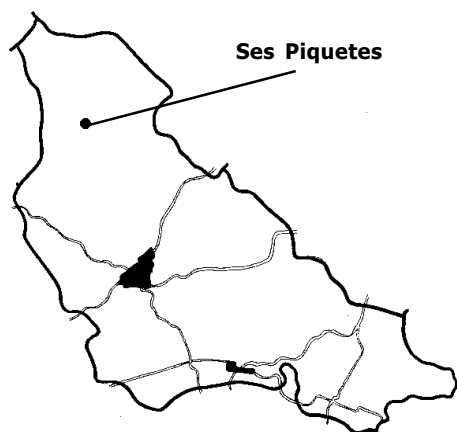
Quan l'amo Esteve es va casar, visqueren uns anys més allà amb la seva dona, però la finca no donava per viure-hi i decidiren mudar-se a Sant Llorenç i cercar altres maneres per viure més bé. Tengueren tres fills, na Bel, en Pere i en Francesc.

El paisatge de ses Piquetes ens recorda més la serra de Tramuntana que el llevant mallorquí, hi ha una bona cacera, l'amo Esteve ha estat un home molt caçador, ha passat molt de gust de caçar dins ca seva i ens diu que més d'una vegada una òliba li ha resquillat el capell.

Actualment el seu fill Pere segueix cuidant ses Piquetes, els agrada molt anar-hi a passar els diumenges, i l'amo Esteve n'està molt content, ja que en Pere té un fill que també nom Esteve, com el padrí, i així hi haurà "Esteve de ses Piquetes" per molts d'anys.

Salut!

Antònia Galmés i Aina Pont

Pedro José

**i les seves
manualitats**

**Carrer des Pou, 34
Sant Llorenç
971 569186**

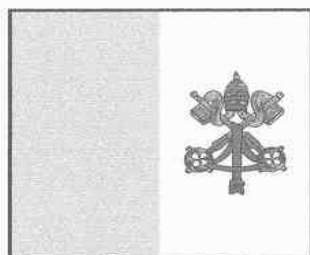
**Tertúlies
en el
Molí d'en Bou**

**Divendres
20 de maig**

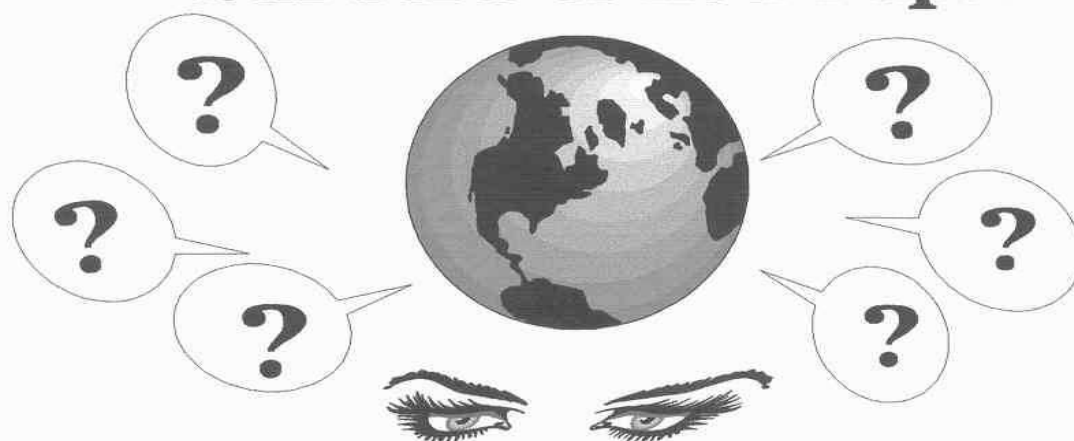
**Vetlada musical amb
Damià Timoner
(Guitarrista
i compositor)**

**Per apuntar-se:
Bel Nicolau
971 838045**

Qui serà el nou Papa?

Ignasi Umbert

Això de qui serà el nou Papa no té massa importància; però per a canviar les directrius actuals de la nostra Església s'hauria de canviar tota la cúria vaticana, que és la que realment té el poder a Roma, i això, fins ara no pareix massa possible. Per tant, tot seguirà igual, sigui el Papa del color que sigui. Si bé no hem de perdre l'esperança amb l'Esperit Sant, i que propicii una bona elecció per a dirigir la barca de Pere, que prou ho necessita.

La fona: entre l'esport i la cultura popular

Toni Genovart i Jaume Perelló

D'ençà l'època arcàica de la prehistòria balear, quan segurament arribaren els primers grups d'humans a les nostres illes, potser el símbol més característic de la cultura talaiòtica, emperò com a monument, sigui el talaiot. Però referent a l'homínid i a les seves actituds enfront les activitats quotidianes de llavors, bàsicament de subsistència de caça i de defensa bèl·lica, l'element essencial i més idiosincràtic sigui segurament la fona, tan senzilla i alhora tan important per a temps esdevenidors de l'illa.

Les excavacions i les seves troballes, a banda de vestigis ceràmics, monetaris, etc., han evidenciat, en l'utillatge recuperat, una cultura bèl·lica que ens permet reconstruir tota una estructura de defensa dels poblats entorn d'una arma tan primigènica com la fona, com a element vertebrador d'aquesta protecció.

Un moviment tan primitiu i espontani com ajupir-se i agafar una pedra tot per llançar-la es transformà, en la cultura talaiòtica, en un sistema de defensa i de caça únic, sobretot per l'efecte sorpresa que deixava bocabadats els enemics; i aquesta eina sorprenent s'ha convertit en un símbol cultural de la nostra identitat com a balears.

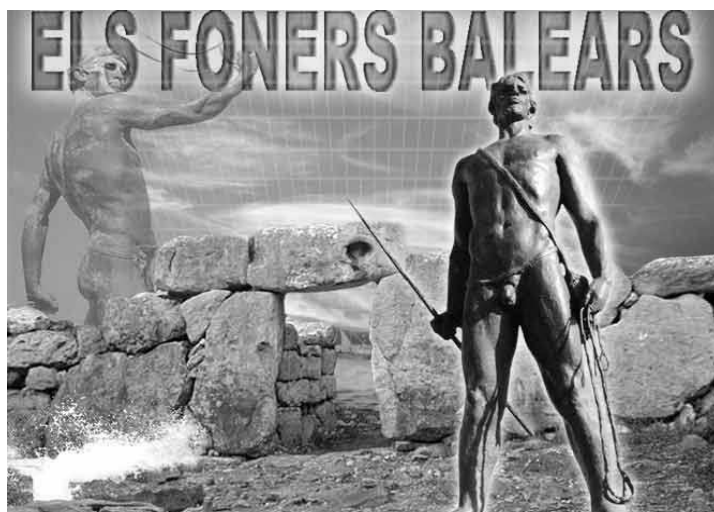
Una tosca trunyella de lli, crin, espart o fins i tot de budells de bístia, que s'eixampla a la meitat de la seva

extensió longitudinal formant una espècie de bosseta per contenir el projectil, impulsat per la força centrífuga i amollat brusquement per un dels extrems, convertí els balears en experts foners, ja que a simple vista sembla fàcil executar-ne el tir, emperò en realitat demana d'una tècnica acurada i exquisida.

Fossin qui fossin els inventors de la fona, per què no els fenicis a Orient i els balears a Occident, de ben segur que els nostres avantpassats foren els més destres i els qui guanyaren més fama en l'art de llançar-hi. Fins i tot podríem parlar de foners professionals, antigament anomenats gimnetes pels grecs, que participaren en les guerres entre grecs i púnics, organitzats per les tropes cartagineses, i convertits així en consagrats milicians de l'antiguitat.

No debades, el mot balear en llengua púnica significa "mestre de llançament", en referència a aquelles illes en què els seus nadius eren experts tiradors de fona. I així anomenaven els nadius i els romans a aquelles illes perdudes en el mediterrani.

Per tant, les nostres illes són i signifiquen "les illes dels foners", al·trament anomenades Gimnèsies pels

grecs, perquè els illencs, per als grecs, eren Gimnetes, que és així com anomenaven els soldats d'infanteria, i els foners pertanyien a aquests soldats, anomenats així perquè sortien a lluitar nus (en llengua grega despullats és gimnetes).

De fet, a l'illa d'Eivissa l'anomenaven Pitiüsa, que vol dir "illa dels pins", perquè allà no hi havia gimnetes.

Els foners balears foren elogiats dins tota la Mediterrània; eren uns guerrers més eficients que els arquers, ja que aconseguien tirar més lluny i amb més punteria. Les seves pedres travessaven cascs i escuts. Podien llançar projectils de mig quilo i a vegades n'hi posaven dos de cop dins la fona. La força i la punteria dels balears era superior a la dels perses, famosos per la seva destresa.

El conquistador romà, Cecili Metel, per poder atracar les seves embarcacions a les illes va haver "d'inventar" la nau cuirassada posant-hi grans peces de cuir a la línia de flotació de les seves naus, ja que els balears amb les seves fones hi llançaven grans projectils, hi obrien forats i les enfonsaven.

Els foners balears participaren, com a mercenaris, en les guerres púniques a favor dels cartaginesos, travessaren els Alps juntament amb les tropes d'Aníbal, i després lluitaren amb els romans. Juli César els emprà a la guerra contra els gals.

Per tot això, no hem de deixar

perdre els vestigis i l'origen toponímic que caracteritza les nostres illes i, per tant, que forma part del nostre tarannà primigeni com a nadius balears.

I fins als nostres dies, doncs, aquest art de la fona hauria de ser adquirit per tots, per a no oblidar-lo, i per què no ensenyar-lo com a esport propi i intrínsec de la nostra identitat balear entre les activitats d'educació física que s'imparteixen a les escoles, per exemple?

Amb aquesta inquietud per conservar "l'art foner", no fa gaire més de vint anys que un grup de "gimnetes o balears" decidiren no menysprear la tradició històrica i cultural dels foners i fundaren la Federació Balear de Tir de Fona, única en el món i per la qual s'hi

han interessat altres pobladors d'arreu del món. Si en voleu més informació accediu a la pàgina web <http://www.foners.com>.

Fóra una pena perdre la destresa d'aquest "esport de cultura popular", com a element primitiu de les nostres arrels que ens identifiquen com a balears a les Illes Balears, com a gimnetes a l'illa Gimnèsies, com

a pobladors autòctons d'aquestes illes nostres, de les illes dels foners.

Toieria Femenias

*llistes de noces
objectes de regal*

Dector Pasqual, 8 - Sant Llorenç

Felipades

Dos pals sempre són dos pals, tan si un està dret i de través s'altre.

*****

-Tinc una amiga qué és una caixa de sorpreses.

-Si qué està mal feta.

*****

-No, no i no, diumenge no puc venir de cap de ses maneres, tinc un dinar de família.

-I no pots menjar arròs com els altres.

*****

Els mesos més curts de l'any són març, maig i juny.

*****

Tampoc és tan difícil si estudies un poc més. Fins i tot els cavalls acaben una carrera.

blau, felip blau

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

Jaumet: Hala, al'lots, ja ha arribat sa primavera, s'estació de s'amor i sa passió; què vos pareix com a tema per anit?

Mariano: Uep! Anit me tocarà començar a jo, i investiré amb una plàstica seriosa damunt ses relacions sexuals de sa parella. Encara que m'hi podria embolicar, no me ficaré en so funcionament de sa testosterona, de si estrògens, de si progesterona o altres arreu mecànics des cos; lo que si vull dir és que mentre sa testosterona estimula es desig de s'homo, sa progesterona està en sa dona i el frena (mal llamp sa punyetera glàndula!). Però això és un poc relatiu, perquè quan realment se produeix aquest procés és després de sa menopàusia i això és més mental que físic degut a s'educació rebuda. Sa dona està per procrear, s'acaba es seu temps idò s'acaba es sexe. Udò no, a més de ser mentida és dolent per sa salut i pes bon funcionament de sa parella; si se passa molt de temps sense tenir relacions, es cap i el cos s'acomoden i sa dona de cada dia rebutja més es poder tenir un orgasme i lo més normal és que les produeixi irritació i inestabilitat emocional. Com se pot superar això? Lo primer de tot tenint una voluntat real per superar-ho; lo segon parlar-ne molt amb s'altra part i sense cercar culpables, intentar evitar tot lo possible s'estrès i sortir molt plegats i cercar sempre coses noves en es sexe.

Xesc: Té raó en Mariano, perquè si un està estret, empenyat o preocupat, un minut li pareix una hora; però quan està en es llit amb sa persona que li agrada, una hora pareix un minut; per tant, lluitem per ses bonances des sexe.

Julià: Jo sortiré un poc des sexe simple i faré un poc de filòsof: des joves ja sabem es motius de tantes separacions; tenen més tallada que pa i manco

paciència que un escorpí quan el punys amb un bastó. Però, i ses separacions des que duen més de vint anys de matrimoni? Es de mitja edat se separen perquè s'homo enyora sa dona jove i apassionada que ja no hi és i sa dona se cansa de cercar s'homo que mai ha existit, perquè sa dona li demana a s'homo un poc de feminitat dins sa seva masculinitat.

Ramon: Jo retré una petita plegistia a sa dona sense parlar de sexe, perquè sabieu que des del 68 només s'ha produït un moviment social important? Ses fèmines amb sa seva lluita han aconseguit de sa Unió Europea una llei d'ocupació única, ja s'ha acabat s'ocupació per ses dones "sus labores", ara són iguals davant sa llei; només falta es reconeixement d'ets homos i principalment el d'ets empresaris.

Tomeu: Bé, ja hem fet un home natge a sa primavera i a ses dones, ara ja podem tornar cadascú a sa seva currolla. Jo ja fa més de cinc anys que em sentiu dir des perill d'una desgràcia si en es futbol se segueixen utilitzant es colzos per jugar, idò bé ja la tenim: n'Arango víctima i en Navarro, botxí; ja hem comprovat ses possibilitats reals de lo terrible que pot esser aquesta manera de jugar. Crec que ha arribat s'hora que ets estament s'impliquin de veres i ets àrbitres no en deixin passar ni una.

Xesc: Ja li val Tomeu; jo també aniré a lo meu: Espanya és un país virtuós de s'odi per això es polítics són uns grans odiadors. Però malgrat en Zaplana, n'Acebes i sa Comissió 11-M, i a pesar localment de sa gran campanya en contra des Pacte i de s'ecotaxa que, per cert, a partir de l'any que ve la pagarem es que vivim aquí amb sa gasolina (moltes gràcies senyors del PP), amb so temps se demostrarà sa teoria d'en Shakespeare: se guanyen més batalles amb un somriure que amb una espasa. I jo hi afegiré: quan un Govern protegeix bé i és just, aconsegueix més de sa gent que donant branca a tot lo que se mou, que lo únic que produeix és una gran crispació. Esper que amb so temps se demostrí.

Mariano: Bé, idò jo també parlaré de lo meu i vos contaré ses etapes des sexe en ets homos. Es nins, a s'adolescència fins a 20 anys són com a moineies, només es pelen sa banana; de 20 a 40 anys, són com a buitres, sempre disposats a menjar i se mengen tot lo que pillen; de 40 a 50 anys són com a lloros, només parlen de lo que se mengen i de lo que se menjarien; i a partir dels 50 són com a llops, se miren totes les Caputxetes però lo únic que se mengen són ses padrines.

Jaumet: Hala veiam, si voleu dir una frase cèlebre perhom i tancarem, que sinó no serem a temps a sa processó.

Xesc: En contra de sa globalització, s'ha de recordar que sa falta de competència és s'escola dets incompetents.

Julià: Lo normal seria que es just està en possessió de sa força, però normalment mos hem de conformar en veure es just com a fort.

Tomeu: En aquest món tan civilitzat, si un caçador mata una fera és o per plaer, o per esport o per trofeu. Si una fera per defensar-se mata una persona, com que és una salvatge, procurarem matar-la.

Ramon: S'homo té es poder; sa dona sa influència.

Mariano: Jo, com que de frases no en sé, vos contaré es meu acudit: un pare se passeja per un parc amb sa seva filla petita. Amb això sa nina se queda mirant descaradament una colla de cans que estan complint amb sa seva obligació de sa reproducció; es pare, un poc molest, veu amb sa necessitat de donar una explicació a sa nina, l'estira de sa mà i se l'enduu un bocí enfora de s'espectacle i li diu: veus nina, es ca de damunt s'ha romput una cama i es de baix, com que és molt amic seu, li ajuda a caminar. I sa nina li contesta: jo papà, crec que és ben ver que aquest món és una merda: intentes ajudar un amic i quan et descuides ja la t'ha ficada per darrera.

Als lectors de Flor de Card

A l'article del mes passat titulat "Gran bauxa per les festes de Sant Antoni a Gràcia (Barcelona)", hi corresponien aquestes fotografies, ja que s'hi fa referència, però per problemes informàtics no es pogueren publicar. Per això avui us les oferim.

Pedonau l'errada.

Na Catalina Pons i n'Edgar ens ajudaren amb les ximbombes

En Rafel Duran va entonar uns quants "olé, olé i olà"

Na paula i els seus amics cantaren unes gloses de sant Antoni a la plaça de la Virreina, de Barcelona

Na Joana i na Gina, de Barcelona, ens ajuden amb les percussions a totes les nostres actuacions a la Ciutat Comtal

A l'escenari del CAT, hi podem veure gent de Manacor, Sineu, Palma, Pollença...

Les fotografies d'aquesta pàgina les va fer na Mercè Servera, a qui volem donar les gràcies

Joana Domenge

Molí d'en Bou

M'han fet arribar còpia d'algunes pàgines de dues revistes estrangeres de gastronomia (*Food & wine* -americana- i *Mallorca* -alemanya-) a les qual es parla de manera molt elogiosa del restaurant llorencí Molí d'en Bou, regentat pel nostre bon amic Bartomeu Caldentey.

A la primera ressalta la calidesa del restaurant, amb la gran volta de pedra, i la cuina d'en Tomeu, que utilitzant ingredient tradicionals de Mallorca arriba a solucions modernes, ben regades amb els bons vins que actualment s'elaboren a l'illa.

La segona conté una entrevista il·lustrada amb un grapat de grans fotografies del Molí i d'en Tomeu. En ella comenta que en els darrers deu anys la cuina mallorquina ha progressat molt, ja que, seguint un poc el camí iniciat pels grans cuiners catalans i bascs, s'ha basat en receptes tradicionals per aconseguir nous plats.

En Tomeu comenta que a les cases particulars mallorquines es menja molt bé, però que la majoria dels cuiners encara no ha aconseguit aquest estandard de qualitat, possiblement per manca de professionalitat gastronòmica. En aquest sentit se sent optimista, ja que de cada vegada hi ha més cuiners joves que es mouen dins aquests conceptes i, per tant, els resultats aniran arribant, perquè les idees ja s'estan "cuinant".

Destaca que els ingredient locals són meravellosos: la sobrassada, les herbes silvestres, l'oli d'oliva, els peixos... i que cal utilitzar-los per impulsar la cuina cap a nous conceptes gastronòmics. Només així aconseguirem l'èxit internacional.

Enhorabona a en Tomeu i als seus col·laboradors.

Josep Cortès

1.- Segueix els números i veuràs que és?

Margalida Fiol

3.- Cerca el nom de les peces dels escacs. Són sis:

O	P	S	U	G	V	N	L	C	I
Y	E	X	M	D	A	M	A	A	R
T	O	R	R	E	S	Y	M	V	E
T	O	W	K	N	M	F	U	A	I
A	V	Q	V	A	L	F	I	L	I
X	T	I	F	W	E	C	C	L	G

4.- Endevinalla:

*Dotze senyoretetes
en un mirador
totes tenen mitges
i sabates no.*

2.- Completa aquesta sèrie:

$5+5$ -2 $+3$
 $+4$ -2 -2
 $+3$ $+6$ -5 **15**

Solucions al número anterior

Llibre recomanat

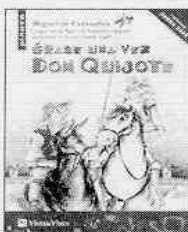
De 8 a 10 anys
Érase una vez Don Quijote

Serie Piñata

Editorial Vicens Vives

Fantàstica adaptació de Agustín Sánchez Aguilar, en castellà, amb la que els més petits de la casa podran llegir per primera vegada el món loco, divertit i profund de l'obra mestra de Cervantes.

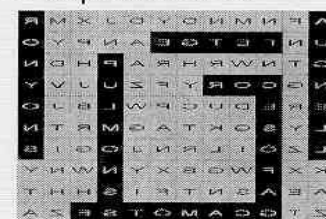
En aquest llibre s'hi relaten les aventures més divertides de la primera part de la novel·la.

1.-Els dos iguals són el tigre E i l'H

4.-Encreuat numèric:

2.-Sopa de lletres:

3	+	2	+	1	=	6
x		+				+
4	+	6	-	3	=	7
:		-		+		x
6	-	3	-	2	=	1
=		=		=		=
2	+	5	+	6	=	13

3.- Endevinalla : El riu

5.- Cada cosa pesa:

750g   250g   500g

L'aneguet lleig

Com cada estiu, la Senyora Ànega es va posar a covar els seus ous i totes les seves amigues del corral estaven desitjoses de veure els seus aneguets, que sempre eren els més bonics de tots.

Va arribar el dia en què els aneguets van començar a obrir els ous a poc a poc i tots es van reunir al voltat del niu per a veure'ls per primer cop.

Un a un varen anar sortint fins a sis preciosos aneguets, cadascun d'ells acompanyat pels crits d'alegria de la Senyora Ànega i de les seves amigues.

Tan contentes estaven, que varen trigar una mica a adonar-se que un ou, el més gran de tots set, encara no s'havia obert. Tots van concentrar la seva atenció en l'ou que romania intacte, fins i tot els aneguets acabats de néixer, esperant veure algun signe de moviment.

Al cap de poc temps, l'ou es va començar a trencar i en va sortir un ànec somrient més gran que els seus germans però, sorpresa!, moltíssim més lleig i malgirbat que els altres sis...

La Senyora Ànega es moria de vergonya per haver tingut un aneguet

tan lleig i el va apartar amb l'ala mentre atenia els altres sis. L'aneguet es va quedar molt trist perquè se'n va adonar que allà no el volien.

Van passar els dies i el seu aspecte no millorava, al contrari, empitjorava, ja que creixia molt ràpid, era molt prim i malgirbat.

Els seus germans li feien bromes pesades i se'n reien constantment, dient-li lleig i maldestre.

L'aneguet va decidir que havia de buscar un lloc on pogués trobar amics que de veritat el volguessin, a pesar del seu aspecte desastrós i un matí, abans que es llevés ningú del graner, va fugir per un forat de la tanca.

Així arribà a una altra granja, on una vella el va recollir i l'aneguet va creure que havia trobat un lloc on per fi l'estimarien i el cuidarien, però també es va equivocar, ja que la vella era malvada i només volia que el pobre aneguet li servís de primer plat. I se n'anà d'allà corrent.

Va arribar l'hivern i l'aneguet lleig quasi es mor de gana, doncs havia de buscar menjar entre el gel i la neu i havia de fugir de caçadors que pretenien disparar-li.

Al final va arribar la primavera i l'aneguet va passar per un estany on va trobar les aus més belles que mai havia vist fins aleshores. Eren elegants, gràcils i es movien amb tanta distinció que es va sentir totalment acomplexat perquè ell era molt maldestre. De totes maneres, com no hi tenia res a perdre s'hi va apropar i els va preguntar si podia banyar-se amb ells.

Els cignes, doncs eren cignes les aus que l'aneguet va veure a l'estany, li van respondre:

- Doncs es clar que sí, ets un dels nostres!

I l'aneguet va respondre

- No us burleu de mi! Ja sé que sóc lleig i malgirbat, però us heu de riure de mi per això?

- Mira el teu reflex a l'estany - li van dir ells - i veuràs que no et mentim.

L'aneguet es va introduir incrèdul a l'aigua transparent i el que va veure el va deixar meravellat. Durant el llarg hivern s'havia transformat en un cigne preciós! Aquell aneguet lleig i malgirbat era ara el cigne més blanc i elegant de tots els que hi havia a l'estany.

Així fou com l'aneguet lleig es va unir als seus i fou feliç per sempre.

L'articulació de l'Estat

El model territorial de l'Estat, que té com a base la Constitució espanyola, s'ha desenvolupat fins arribar a allò que s'ha anomenat l'estat de les autonomies: un model de característiques regionals, amb alguns elements de caràcter federal, en què un nombre important de regions assoleixen diferents graus d'autogovern. En aquest model, les comunitats autònomes poden arribar a assolir un alt grau d'autonomia en algunes qüestions, però les característiques bàsiques del model determinen un esquema regionalitzador. A l'Estat espanyol, des d'un punt de vista d'identitat nacional (llengua, cultura, vinculació i pertinença històricament diferenciada...), coexisteixen quatre tipus bàsics de nacionalitats: una de majoritària, l'espanyola, i tres de minoritàries: la catalana, la basca i la gallega.

Tot i que cal reconèixer que el model de les autonomies ha permès un grau de descentralització important, la consideració

i la regulació nacional de l'Estat segueix essent una qüestió sense resoldre, ja que aquest model desdibuixa la qüestió de la plurinacionalitat, reduint-la a un plantejament gairebé regional i uniformitzador.

L'articulació políticoterritorial actual arrossega uns límits marcats per la mateixa Constitució de 1978 i, tanmateix, el text constitucional difícilment permetrà una lectura no regionalista i autènticament plurinacional del model autonòmic. Aquest model traspua un concepte preferent de nació espanyola, i a la vegada manté un alt grau d'indefinió i d'ambigüitat. El text constitucional ha permès materialitzar un procés regressiu de descentralització bastant homogeneitzador, basat en la legislació estatal (acords autonòmics, 1981 i 1992); en els acords parlamentaris 1993-2000 (desencadenats per la manca de majoria absoluta al Congrés dels Diputats) i amb les interpretacions que ha anat fent el Tribunal Constitucional. Però aquestes mateixes "ambigüitats constitucionals" també

permeten processos de recentralització (com ha estat ben evident a la darrera legislatura de govern del PP a Madrid). Per tant, malauradament, aquest procés es veu sotmès a interpretacions i desenvolupaments diferents segons sigui la força política que governi l'Estat i la correlació de forces que hi hagi en el moment d'establir els pactes.

A partir d'aquest model actual, clarament insatisfactori per al PSM, es poden desenvolupar escenaris diferents. La conjuntura actual, amb un PSOE ascendent però mancat de majoria absoluta, i per tant necessitat del suport parlamentari que sols li poden oferir partits nacionalistes, ha de ser considerada com una oportunitat històrica. Les propostes federalitzants liderades per Maragall han estat parcialment assumides pel discurs de Zapatero, i ara és el moment de veure fins a on està disposat a arribar. En definitiva, ens trobam davant una conjuntura oberta, davant la qual poden obrir-se distints escenaris.

NOTES DE SANT LLORENÇ

El mes d'abril de 1902, la revista "El Magisterio Balear" publicava els noms dels mestres que formaven la Junta directiva del districte de Manacor, essent associats els mestres de Sant Llorenç Salvador Galmés i Andrevà Juan. Al número de dia 3 de maig s'hi anota: "El Alcalde de San Lorenzo consulta a la Junta Provincial quién debe formar presupuesto cuando está vacante una escuela y sin interino".

A la sessió de la Junta provincial celebrada dia 12 de maig, es comentava: "Se acordó que la Junta local de 1ª. enseñanza de San Lorenzo confeccionara los presupuestos de aquella escuela de niños para el corriente ejercicio, en atención a que se hallaba sin maestro que la desempeñara, y que hicieran lo propio las Juntas locales de los pueblos que se encontraran en análogas circunstancias".

Dia 7 de juny, aquesta revista publicava l'escalafó dels mestres de les escoles de les Balears. A la quarta categoria pertanyia Antoni Gelabert i Cano, de Sant Llorenç.

En el número següent s'hi anotava: "Ha sido nombrado maestro interino de la escuela de San Lorenzo, vacante desde hace tres meses D. Pedro J. Ferrer Artigues, que hasta hace poco desempeñó también interinamente la escuela superior de Manacor. Le felicitamos".

A la sessió celebrada per la Junta Provincial d'Instrucció Pública, dia 19 de juny de 1902, s'acordà trametre un exemplar dels pressuposts d'aquest any a l'escola elemental de nins de Sant Llorenç, i d'altra banda la junta "quedó enterada de que se había recibido el Título de Maestro interino para la escuela de niños de San Lorenzo a favor

de D. Pedro J. Ferrer y Artigues".

Dia 27 de novembre, la revista anotava: "El Alcalde de San Lorenzo ha comunicado a la Junta Provincial que el 16 de noviembre tomó posesión como maestra propietaria de la escuela de niñas de dicho pueblo Dª. Antonia Campins Vidal recientemente nombrada para dicho cargo en virtud de oposición".

Dia 4 de febrer de 1905, "El Magisterio Balear" publicava la llista dels mestres associats a l'Associació Provincial de Mestres, entre els quals s'hi anota el mestre públic Joan Artola, i el privat Salvador Galmés, de Sant Llorenç.

Dia 31 d'agost de 1907, aquesta revista publicava la "Relación de los vocales que componen las Juntas locales de primera enseñanza de los diversos pueblos de esta Provincia en concepto de Padres de familia. Además de los incluidos en esta lista, forman parte de cada Junta local, como vocales natos, el señor Alcalde-Presidente, el Concejal Síndico, el Cura Párroco, el Juez Municipal y el Médico Municipal". La Junta de Sant Llorenç era aquesta: Llorenç Melis Galmés, Joan Bauçà Ordines, i Isabel Pont Sancho.

Dia 6 de novembre de 1909, "El Magisterio Balear" publicava l'escalafó general dels mestres de la província, on s'hi anoten els mestres de Sant Llorenç: Joan Artola Surió, que exercia el magisteri des de dia 8 de febrer de 1890, i Antònia Campins Vidal, que exercia el magisteri des de dia 16 de novembre de 1902.

En el número següent la revista publicava un "Arreglo Escolar" segons el qual Sant Llorenç tenia 1.272 persones que vivien en el nucli urbà, 1.092 disseminada i 100 a Sant Miquel. La població escolar entre 6 i 12 anys era de 168 a la vila i 17 a Sant Miquel. Segons la llei hauria de tenir una escola a Son Carrió i 2 de nins i 2 de nines a la vila.

El mes de febrer de 1929, la revista "La Nostra Terra" alabava la conferència feta per Emili Darder a Sant Miquel de Son Carrió, resultant esser una conversa sobre el tema "Diftèria i la vacunació antidiftèrica".

Dia 22 de maig de 1951, el diari "Balears" publicava dos poemes

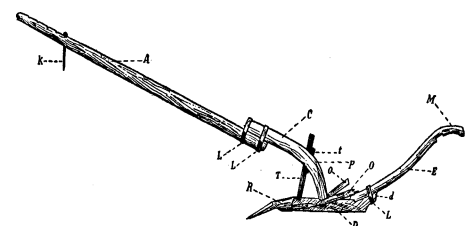
dedicats a la Mare de Déu Trobada de Sant Llorenç, un signat per Maria Junca-della, i l'altre (aquest en castellà) signat per Gual Ventayol. Es tractava del Segon Certamen poètic dedicat a les distintes imatges de la Mare de Déu i les seves diverses advocacions que es veneren a Mallorca, organitzat per aquest periòdic. Durant aquest mes es publicaren les poesies dedicades a la Mare de Déu de la Trapa, (Andratx), Monti-Sion de Porreres, etc.

Dia 10 d'octubre de 1897, el setmanari "Malorca Dominical" comentava l'exposició Agrícola i Industrial celebrada a Manacor, en el claustre del convent de Sant Domingo. Referent als expositors llorencins que hi prengueren part, es fan aquests comentaris: "Les ferramentes i eines per esbançar, trencar i girar terrers, presentades per D. Damià Mesquida, de Sant Llorenç, formaven sa 1ª Instal·lació, entrant a mà esquerra, dels corradors baixos; aixades, picasons, parpals, manuelles, barrines, càvecs, rampaines, gavilans, arpellots, xepetes i demás arreu que s'empren per convertir ses terres incultes en cultivables.

Su davant, D. Miquel Mascaró, també de Sant Llorenç, heí plantà un trofeu, compost de vuit castes de relles i d'arades amb tots els seus gorniments; i aquí transcriurem una dècima que enflocarem a uns conradors mentres mos miraven prendre nota d'aquella notable i interessant col·lecció.

Per llaurar s'ha de mester reia, dental i cameta, joc d'oreies, destraleta, sa talera i retaler; mantí, espigó, aixanguer, i llongues, pes mul regir, morrals, uieres, coixí, jou, camelles i collades, un restell amb corretjades i juntures per junyir.

Ramon Rosselló

Sr. director de Flor de Card,
Li envii aquesta petita carta per si estima oportú publicar-la a la revista.

Punt 1.- Què és una residència?
és una comunitat de gent major que per diverses circumstàncies deixen la seva pròpia vivenda per anar a viure amb una altra agrupació de persones majors o incapacitats.

El món en què vivim ha canviat totalment durant la nostra vida i és de suposar que es farà necessari acostu-

mar-nos a aquests canvis. Canviar de vida costa molt: deixar el teu poble, els amics (encara que aquests no s'obliden mai), però no queda altra alternativa.

La meua experiència personal, després d'un mes de viure aquesta nova etapa, fa que em senti optimista per dos motius principals: viure amb la meua dona i estar més aprop dels meus fills.

Punt 2.- La nostàlgia del passat no és fàcil d'oblidar, degut, principalment, a la distància que ens separa de familiars i amics, però et consola que tractes amb persones noves i que fas noves amistats.

Per tot això crec que seria molt interessant que les autoritats, encapçalades pel batle, que tant han fet per als joves, estudiassin la possibilitat de construir una residència comarcal, ja sigui a Sant Llorenç, Son Carrió, Sa Coma o Cala Millor.

El qui subscriu ha tengut la sort de trobar lloc a una residència que està molt prop de Palma i ran de la mar, ja que fa anys que hi viu la meua dona i així podem passar moltes estones plegats.

Tenim un metge cinc dies a la setmana i una infermera cada dia. Se celebren festes per entretenir la gent i sempre que qualcú fa anys es reparteix una tortada i es donen les felicitacions a l'agraciat.

Punt final.- És una petita informació d'una persona que ha complit 90 anys i amb el cap ben clar, gràcies a Déu. Que ha nascut en el poble on ha viscut tota la vida, anomenat Sant Llorenç des Cardassar.

Moltes salutacions i una forta abraçada a tots els llorencins.

Pedro Galmés

Espipellades

En es diari El Mundo va sortir publicat que Joaquín Rabasco, regidor d'Esports i Joventut de Lluçmajor, estava essent investigat p'es Grup de Delinqüència Econòmica, perquè sospitaven d'un suposat cobrament de comissions de més d'un milió de pessetes, a través de sa contractació de diverses actuacions musicals per ses festes d'es poble.

Tanta sort que a Sant Llorenç no passen aquestes coses. No és ver?

Problema: Suposem que un conegut constructor perd es cap i se posa a donar es noms des polítics a qui ha untat amb comissions per concedir-li obres, calcular: Primer: Quants de regidors d'aquesta contrada fugirien com un llamp pegant-se amb sos talons pes cul? (*)

Segon: Es percentatge d'untura damunt ses obres concedides, seria inferior o superior an es 3%?

(*) Sa resposta "tots" no se considerarà vàlida, ja que n'hi ha qualcun que encara no ha comandat mai.

Molt d'Ajuntament progressista, molta Agenda 21, molts de cartells per foravila, molt de patrimoni cultural, molt de català... i molta comèdia.

S'Ajuntament de Son Servera, sense fer tant de renou, ha editat cinc fullets per promocionar s'ús des català: un oferint ajuts an es comerços que retolin i etiquetin en català; dos més amb uns vocabularis comercials i de relació català-castellà-anglès-alemany; un quart oferint material informàtic, llibres, pàgines web i cursos per a adults; i un cinquè amb un resum del llibret "llengua o dialecte" de Francesc de Borja Moll.

A veure si es d'aquí en prenen mostra, de na Pastora.

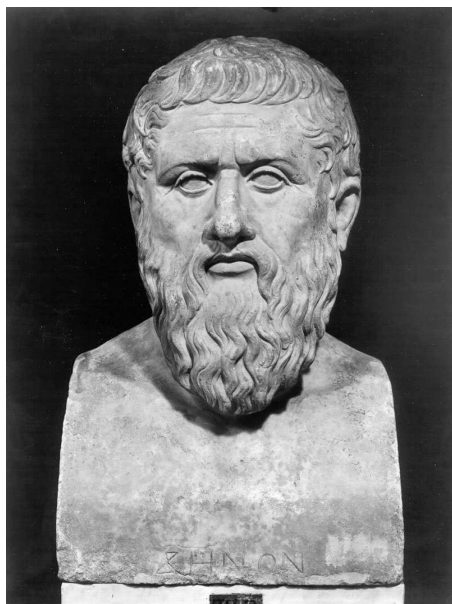
Josep Cortès

El pacte social: Plató i Aristòtil

Crom el Nòrdic

Plató

Un reportatge sobre el pacte social en els aspectes filosòfics no podia descuidar Plató, el qual, evidentment toca el tema ètico-polític (en Plató, com en molts pensadors, ètica, política i teoria estan indubtablement entrelaçades). No crec que valgui la pena fer una anàlisi completa de la teoria política de Plató (hom podria tractar de distingir si la doctrina exposada a "les lleis" i a "la república" són realment i a fons la mateixa, per exemple). En aquest reportatge tractaré del "virtuós" govern de "la república". Com és l'home segons Plató, quan el fa encaixar en el seu rígid sistema? (Per a qui vulgui llegir-se el text de la formiga filosòfica, que acompanya l'article original de Plató i Aristòtil a La Stoa, que vagi aquí).

En el diàleg "la república", Sòcrates interroga els seus interlocutors sobre "Què és la justícia". Transímac creu que la justícia és, així en sec, "que el fort governi impunement sobre el feble". Sòcrates s'hi oposa: per a ell, la justícia no és la impunitat d'uns quants, sinó que a cadascú se li doni "el que li pertany des de naixement". Tot i la oposició a Transímac, Plató sí proposa que el "govern socràtic" aixafi qualsevol dret individual que s'oposi al governant, o sigui, a la societat ideal (en realitat, no són molts els drets de l'individu que

no són trepitjats, com es pot suposar).

En una societat justa, "per tal que ningú abusi", ni el governant ni els guardians tindran dret a propietats, ni a tenir família, excepte precisament els més pobres, "els que reproduiran per a la resta". El feminisme estaria bastant reprimat. Els fills serien separats dels seus pares per tal que "els millors" fossin posats al lloc dels governants i els pitjors fossin destinats al poble. Tot "desordre" de les ànimes impures ha d'ésser ordenada, fins, si és necessari, amb molta violència. Per tal d'infondre als homes el valor necessari per a "ésser útils a l'estat", Plató fins arriba a proposar un tipus determinat de música militar.

La política de Plató està subordinada al seu coneixement de l'home ideal. Hi ha tres classes d'homes. Els racionals-filòsofs, en els que l'ànima està sobredominada per la raó, que seran els més aptes per a governar. Els guardians, en que l'ànima està posseïda pel desig de fama, que guardaran la ciutat. I els concupiscents-ciudadans, en què els desitjos carnals els sobredominen, que "engendraran fills i faran de pagès, mantenint la ciutat".

Hi ha un fragment de "la república" que mostrarà la "filosofia ascètica" de Plató en detalls significatius. Glauco, enmig del diàleg, protesta dient que Sòcrates només dona al ciutadà de la utopia "aliments, vestits i casa" ("si haguéssis proposat fer un estat de porcs, no els hauries nutrit millor!"). Sòcrates respon que, de fer l'estat així, farien falta més terres per a mantenir el cost material i faria falta entrar en guerra amb estats veïns, pel que entrariem en la necessitat de mantenir soldats i aparell militar. Un argument semblant el trobem en "la pau perpètua" de Kant, on l'últim racionalista creu que un exèrcit permanent "obligarà a fer la guerra constantment per tal de justificar la despesa militar", i per tant és millor eludir aquests exèrcits (personalment crec que els governs actuals haurien de fer cas d'aquest aspecte de la sabiduria "platònica-kantiana").

Com es veu, la política de Plató (que volia ésser una imitació de la

d'Esparta), fa realment pànic. Hauria estat un règim que, almenys així ho creia Plató, estaria fonamentat en les millors intencions, però que fàcilment hauria degenerat en una ferotge dictadura. El mateix Plató creu que "el meu govern només existeix en el cel (és a dir, en un món ideal) i seria una extraordinària sort si mai s'apliqués a la terra". Tot i que la política platònica és, naturalment, quasi inaplicable, un esquema paral·lel ha estat el que ha governat en les ciutats medievals, amb les seves classes inferiors, la seva casta sacerdotal i els seus dèspotes governants. Hom diu, però, que si Plató deixava malament els caps de la democràcia atenesa (perquè creia que en ella governaven els més agosarats), encara deixa pitjor els tirans dèspotes, als que creu capaços dels pitjors crims (o sigui, Plató no arriba a l'extrem dèspota del seu tiet-oncle Crities). En realitat, però, els governants aristocràtics que han pretès basar-se en Plató en segueixen tot excepte el seu caràcter idealista: ara ja no serà el governant qui assegurarà "seguir el bé": governant, bé i ideologia "seran el mateix", senzillament.

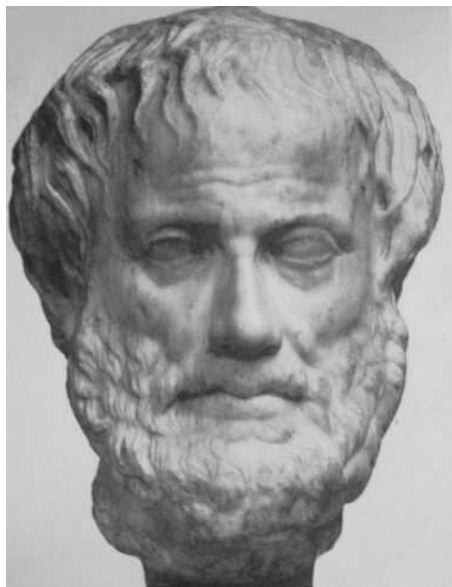
En suma, tot i l'idealisme de Plató, el que més passà a la posteritat de la política platònica no és el seu idealisme o "visió trascendental", sinó la seva "perspectiva" cruel i despòtica, quasi maquiavèlica.

Per últim, en Plató, donarem una ullada a l'ascetisme de Plató. Aquest és patent en la majoria d'obres platòniques que tracten prou el tema de l'ètica i de la política, però és en el "Gòrgies" on el tracta especialment. (El mateix Gòrgies es llegí aquest diàleg i afirmà: "Plató, tu sí que saps esbrancar la gent!"). El "Gòrgies" és un diàleg platònic on es critica l'escasa utilitat de la retòrica per a fer el bé. Per a Sòcrates, la retòrica és un art d'enganyar, una arma de doble fil, una tècnica hàbil, una astuta forma d'afalagar el contrari però res més. La millor eloqüència és la que ensenya la veritat i la disciplina, la que no ensenya hom a "transformar-se en el més fort" i a aixafar qualsevol en nom del seu egoïsme. Fins aquí, la crítica a la retòrica

(o a aquest ús concret d'ella), sembla encertada, només que Plató arriba a la conclusió que la finalitat del discurs és aconseguir el ciutadà disciplinat, crèdul, enamorat de la imatge ideal de déu (i conseqüentment sense ganes d'ésser algú culte i destacat) i, en fi, que el ciutadà ideal de Plató recorda, intento dir-ho amb objectivitat, Jesús quan compara els homes amb "un ramat d'ovelles que necessita un pastor", o quan intenta ensenyar els seus discípuls a fer-se "pescadors d'homes".

Aristòtil

L'obra d'Aristòtil degué ésser extensa, però només se n'han conservat alguns llibres, i per la forma, hom pensa que són apunts de classe, quasi sens dubte parcialment modificats pels seus alumnes. Se li atribueix a Aristòtil la creació de la paraula "metafísica" (en realitat, fou Andrònic de Rodes, sistematitzador de l'obra aristotèlica). En realitat, però, el pensament de més influència durant l'Edat Mitjana fou més el platonisme que l'aristotelisme (a part del cristianisme). Però és millor tractar els aspectes aristotèlics des del punt de vista del pacte social (així, ens oblidem de la seva teoria de les quatre causes).

Així doncs, Aristòtil també subordina la teoria política a la ideologia filosòfica, si bé és "més científic" que Plató. Per a Aristòtil (que, en això, precedeix Epicur), la felicitat és el bé essencial.

Però la felicitat rau, no en el plaer, sinó en el compliment de "la naturalesa de l'home" que, com a animal racional, buscarà una vida intel·lectual. La felicitat no està incrementada amb el plaer, sinó que depèn de la moderació. En realitat, però, tot i que Aristòtil posi en primer pla la racionalitat i la subordinació dels instints, també valora certs béns exteriors: la salut, la tranquil·litat, la posició social, l'amistat, que són un ajut (i no pas un estorb) per mirar d'aconseguir el bé suprem. Quan Aristòtil menciona la teoria del "punt mig", en realitat destaca un concepte propi del poble grec: la creença en l'harmonia i l'ordre.

Per a Aristòtil, l'home només es pot realitzar a si mateix com a animal polític, és a dir, seguint la justícia. Això no el porta, però, a una democràcia igualitària, sinó a una visió aristocràtica, pròpia de l'Atenes d'aquell temps: només han d'ésser ciutadans una minoria, dedicats a l'oci i a la cultura, amb la major part dels drets i beneficis com a ciutadans, dedicats a la vida intel·lectual. Les "belles frases" que dedica Aristòtil a la dona ("instrument passiu" de la reproducció) i a l'esclau ("mers instruments vius") li han fet guanyar moltes crítiques, sobretot en l'actualitat. Per tant, l'aristotelisme representa (si més no, per a la minoria que estigui "estimulada" a la vida intel·lectual "pròpia de la naturalesa") una teoria aristocràtica de la felicitat. Bones "perles" tenim, doncs, amb els dos més grans pensadors del saber grec (jo preferiria ésser un filocínic desmenjat que un camperol platònic o una dona aristotèlica).

El següent article tractarà de l'epicureisme.

Tal dia com avui

ARA FA 95 ANYS

* Que es va prendre l'acord de començar les obres del nou portal del cementiri, segons plànols de Guillem Reynès.

ARA FA 60 ANYS

* Que s'acordà posar faroles al camí del cementiri.

ARA FA 30 ANYS

* Que s'acordà construir el local de la Creu Roja de Cala Millor.

ARA FA 25 ANYS

* Que el Ministeri d'Educació i Ciència va concedir el *Llaç d'Isabel la Catòlica* a Bàrbara Ferrer.

ARA FA 20 ANYS

* Que un colom de Joan Servera aconseguí el primer premi nacional de velocitat, a l'amollada d'Oriola.

ARA FA 15 ANYS

* Que s'inaugurà l'escola de Sa Coma, amb Teresa Lorenzo com a directora.

ARA FA 10 ANYS

* Que s'inaugurà el Punt Verd, a la placeta del Pou Vell.

ARA FA 5 ANYS

* Que se celebraren eleccions al Congrés i al Senat. A Sant Llorenç va guanyar clarament el PP, amb més del 50% dels vots emesos.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

Amb noms i llinatges contra l'E.L.A.: Lou Gehrig (1903-1941)

Dedicatòria

Per la seva col·laboració, per la seva paciència, pel seu sapiguer fer, pel seu interès en obrir-me les portes de Flor de Card i permetre'm, així, tenir l'honor de formar part d'aquesta magnífica revista de Sant Llorenç des Cardassar, fet del que em sent molt orgullós.

Per tot això i més, dedic el present article amb el cor sobreixit de gratitud al Sr. Josep Cortès, i per extensió, a totes les persones que fan possible l'existència de la revista.

Moltíssimes gràcies i un molt venturós any 2005 per a tot el poble de Sant Llorenç.

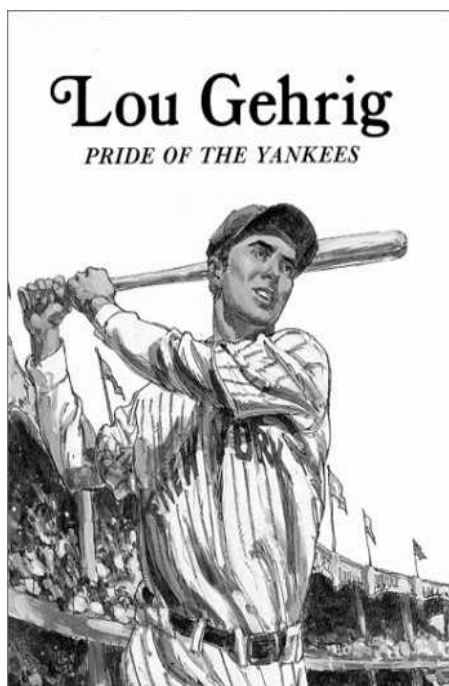
Per concloure, almanco momentàniament, aquesta sèrie d'"Amb noms i llinatges contra l'E.L.A.", he cregut adient incloure la figura de Lou Gehrig, un beisbolista de gran rellevància a Nordamèrica i que, a rel de patir l'esclerosi lateral amiotròfica, es va batiar l'E.L.A. en el seu país com "la malaltia de Lou Gehrig". Per això intentaré en el present article fer una breu aproximació a la vida del malaguanyat esportista.

Els seus pares eren alemanys i, com molts d'altres europeus, van haver d'emigrar als Estats Units cercant un futur millor. Allà va néixer Lou Gehrig, concretament a Manhattan, el 19 de juny de 1903.

Les penalitats i escasses van acompanyar Lou durant la seva infantesa i adolescència, però el destí li tenia reservada una sorpresa que faria donar un tomb a la seva vida.

Gràcies a una beca, el jove Lou, de divuit anys, va anar a la ciutat de Columbia, capital de l'estat de Carolina del Sud i seu de la universitat del mateix nom, fundada el 1801. Originalment, la beca era per jugar al futbol americà, però el dirigent de l'equip de beisbol els "Gegants", John MacGraw, el va persuadir per a què jugués al beisbol professional, cosa de la que Lou tenia moltes ganes, però amb un nom suposat (Lewis), fet aquest que provocà la seva exclusió de la competició universitària.

Quan el seu instructor Andy Coa-

kley, s'assabentà del succeït, va convèncer la facultat per a què li donés una altra oportunitat, amb la qual cosa el contracte fou dissolt i l'al·lot va tornar iniciar el campionat universitari.

Això li permeté començar la casa pels cossols, o sigui pas a pas, i quan ja va estar ben preparat, devers l'any 1926, inicià la seva carrera professional com a jugador de beisbol.

Cal dir que gràcies a la gran repercussió que té aquest esport en els Estats Units -que es pot comparar amb el fútbol entre nosaltres- i, com no, a l'excel·lent rendiment de Lou Gherig en els estadis, prest el seu nom fou tan famós per tot el país com poder ser-ho aquí en el fútbol Nadal, Ronaldinho o Raul.

L'any 1927 va rebre el premi de "Jugador més valuós" de la lliga americana de beisbol. Degut a la seva fortalesa física i a la contundent forma de jugar que tenia, va rebre el malnom de "Cavall de ferro".

D'entre les nombroses gestes que assolí està la d'implantar un rècord que van tardar 57 anys en superar-lo: la d'haver participat a 2.138 jocs consecutius.

En les tretze temporades que durà la seva carrera en el beisbol, Lou Gehrig va guanyar una "triple corona" en el

batre; va guanyar dos cops el "MVP" a la lliga americana; va batre més de 200 "hits" en vuit anys; fou campió impulsador 5 cops, en un rècord encara no superat de 187 carreres en una temporada; es proclamà tres cops líder en "home runs"; fou el primer jufador que donà quatre "home runs" en un joc. Durant els tretze anys en què jugà, va poder anotar i impulsar més de 100 carreres per any. Tota una gran marca.

Va arribar a destacar-se com un astre en les grans lligues americanes del beisbol, ja que la seva resistència física el va permetre jugar amb tota casta de contratemps: virosis respiratòries, dolors a l'esquena, contractures musculars i un sensfi de fractures a les seves mans i en els membres inferiors.

Segons expliquen, els seus metges comptaren fins a 17 fractures a les mans, que van curar-se totes soles. A tot això hi afegirem algun problema gastrointestinal i més d'una depressió. Però gràcies a la seva fortalesa física, Lou Gehrig va sortir-se'n, convencent tothom de què era un home de ferro. Semblava que res no podia truncar la seva brillant carrera... però el destí li tenia reservada una maleïda pilota que el gran beisbolista no va aconseguir batre amb prou força per allunyar-la de la seva vida: la pilota duia tres lletres que, entintades amb negra mort, formaven l'acrònim E.L.A.

Els primers símptomes els va tenir l'any 1937, quan tan sols tenia 34 anys d'edat. Malgrat tot, el "Cavall de ferro" va seguir jugant. L'any següent i malgrat les seves molèsties i la debilitat muscular que anava en augment, va batre per 295, amb 29 "home runs" i 114 empenyades. És realment increïble que portant l'E.L.A. des de feia un any, encara practiqués un esport com el beisbol, amb tanta activitat física.

Arribat l'any 1939 va intentar continuar en la competició, però tan sols va poder participar a 8 partits, i de 28 torns només donà 4 "hits" i n'anotà 2, n'empenyà un i va cometre dos errors.

Veient que la seva situació física anava empitjorant dia a dia a causa de l'E.L.A., Lou Gehrig va prendre una de-

cisió que per a ell resultava molt dura, doncs el 2 de maig de 1939, essent capità de l'equip dels Yankees, va decidir eliminar-se de l'aliniació, donant així per acabada la seva brillant i llarga carrera en el món del béisbol.

El 4 de juliol d'aquell mateix any, l'equip dels Yankees va retirar per sempre el famós número 4 que havia fet servir Lou. Fou el primer pic que es retirava la camiseta d'un jugador a la "MLB", la lliga americana de béisbol.

El desembre també de 1939 va ingressar en el "Saló de la fama", un dels honors més grans que pot tenir un jugador de béisbol en els Estats Units.

Després de l'acomiadament, Lou Gehrig va passar dos anys d'autèntic infern, el seu estat físic es va anar deteriorant inexorablement i d'un home d'1'86 metres d'alçada que pesava 86 quilos, en els últims dies de la seva vida no en quedava ni l'ombra. Així va arribar fins al 2 de juny de 1941, data en què donà el seu darrer alè, quan només hi mancaven 17 dies per complir els 38 anys.

Per finalitzar vull fer esment a dos entranyables esdeveniments succeïts el passat mes de novembre: el primer va tenir lloc el dia 2, data en què es complí el sisè aniversari de la naixença en el cel de la nostra preuada Caty Salom i Parets, motiu que no passà desapercbut per molta bona gent que no s'oblidà d'ella i que la segueixen estimant, doncs es podien comptar per desenes els cossiols de flors blanques que cobrien el seu sepulcre. Una joia!

Quant al segon, va tenir lloc el dia 26 amb l'emotiu sopar de germanor d'Adela-Balears, que en aquesta novena ocasió es va celebrar en el restaurant Ruycal de Santa Maria del Camí i en el qual es trobaren nombroses personalitats. El sopar va resultar un èxit total i complet, gràcies a la bona organització, ja que els amics de Caty i dels seus pares es van cuidar de què fos de "pinyol vermell".

Com veus, Caty, les persones que t'estimen no t'obliden i mai no ho faran. Una besada plena de respecte i estima per a tu, garrida Caty.

Miquel Jordan i Ronsano

Jutjat de guàrdia

Col·lecció de preguntes i respostes fetes dins judicis. Són verídiques i s'han publicat a la revista que edita el Col·legi d'Advocats de Madrid

Estava vostè present quan li tiraren la fotografia?

* * * * *

Estava totsol, o era l'únic?

* * * * *

Va esser vostè o el seu germà petit qui va morir a la guerra?

* * * * *

Ell el va matar, a vostè?

* * * * *

A quina distància estaven els dos vehicles en el moment en què xocaren?

* * * * *

Vostè hi va esser fins que se'n va anar, no és ver?

* * * * *

Pregunta: Doctor, quantes autòpsies ha fet vostè sobre persones mortes?

Resposta: Totes les meves autòpsies les he fetes sobre persones mortes.

Pregunta: Cada una de les seves respostes ha d'esser verbal, d'acord? A quina escola va anar vostè?

Resposta: Verbal (Lulea i comentaris jocosos dins la sala).

* * * * *

Pregunta: Li dispararen enmig de la gresca.

Resposta: No. Em dispararen entre la gresca i la guixa.

* * * * *

Pregunta: Recorda vostè l'hora en què

va examinar el cadàver?

Resposta: L'autòpsia va començar devers les 8.30 p.m.

Pregunta: El Sr. Pérez estava mort, en aquell moment?

Resposta: No, estava assegut damunt la taula preguntant-me per què li feia l'autòpsia (El jutge ha de posar ordre a la sala, ja que la lulea és extraordinària i se senten moltes rialles).

* * * * *

Pregunta: Doctor, abans de realitzar l'autòpsia va comprovar si tenia pols?

Resposta: No.

Pregunta: Va verificar la pressió sanguínia?

Resposta: No.

Pregunta: Va comprovar si respirava?

Resposta: No.

Pregunta: Idò, és possible que el pacient encara fos viu quan va començar l'autòpsia?

Resposta: No

Pregunta: Com pot estar vostè tan segur, doctor?

Resposta: Perquè el seu cervell estava damunt la meua taula, dins un pot.

Pregunta: Però podria, així i tot, haver estat encara viu?

Resposta: És possible que encara hagués estat viu i exercint d'advocat a part o banda.

L'èter, trobada dels poetes (XV)

De púrpura i escarlata es tenyeix el cel amb corol·les filamentoses de color violeta.

El cant dels ocells a l'albada. L'aguda i dolç melodia de la viola s'espandeix per l'aire. Vibra l'èter.

El Cardassar, entre els abriülls d'or vell i les cardasses, llueix amb tot el seu esplendor.

La cadenera

I

Trets físics
El cos prim i
Estilitzat. Plumatge
Vistós i alegre.

II

Cant
El teu cantar
fi, deleitós per als
homes i artistes.

III

Qui pogués a
l'Altíssim elevar
el teu trinat.

Després d'aquesta petita introducció no serà difícil encertar l'escriptor, el poeta que a l'èter ens trobem avui. Feim referència al benivolgut literat i investigador, mossèn Salvador Galmés i Sanxo.

Cal destacar en ell els dots per a l'observació, la narració, la creativitat i la recreació.

Resultat: un dels grans descriptors de la nostra literatura.

La seva obra gira entorn a la terra, a la llengua i a la cultura.

En el que fa referència a la terra, alguns dels seus relats s'inclouen dintre

del costumisme. Un bon exemple d'allò, ho tenim a La dida.

En el que fa referència a la llengua, sempre i en tot moment empra el vocable exacte, adequat als personatges, al paisatge... Amb un lèxic qualitatiu.

En el referent a la cultura, cerca el millor del millor, la qual cosa el condueix a la investigació sobre el filòsof i teòleg Ramon Llull. I ho fa per orgull nacional.

Es mustià la flor

Era el final de l'estiu. Anys i anys havia viscut. Darrera els vidres de color de la porta ampla, la que dona al corral, rebia la llum del dia. Sempre baix l'esment del jardiner. Home rústic però de bon cor.

Aquesta floreta de color de cel; corol·la lluminosa: el tronc prim i curt; no dret, vençut vers el corral. Les fulles làngüides, decaudides; d'un verd groguenc.

Les gallines, de cresta vermella i plomes de color terrós, la miren des de dintre del galliner. Elles sortiran del seu aposent, mesclades, desordenades, escainant.

De dins l'estança sonen les campanades del rellotge de campana. Antiquíssima joia de caoba i d'eben. La pèndola, daurada, en harmònics moviments, cronometra el temps. Roden que rodien les agulles marcant els minuts i els segons. Així els visitants, en tot moment, poden veure l'hora en què es troben.

És l'hora nona. Es va endormissar la flor. En la serenitat de la nit la lluna amb la seva muesa ens parla d'amor..., d'eternitat...

La pleta

Alta fortificació en elevats cims.
Llances de ferro que el moro estormeixen.
Cor de fera que el llop espanta.
Pastor fornit en l'adusta terra.
Ovelles cruentes que el lleó agradeixen.
Corders blancs en la nit obscura.
Ca perdut en la immensitat del bosc.
Agrests penyals en l'abrupta serra.
Ca que lladra; ovella que bala...
Grallar de cabres; rugir de feres.
Vent del nord, gèlid, fred...
Cor en flames. D' amor encès.
Foc que crema en el penyalar rocós.

Tristesia

Els rosers de l'ahir
s'esvaïen en llàgrimes
d'or i de plata.
La transparència del cristall
tèrbola i diàfana està.
No floreixen les margalides;
no canten els rossinyols.
Turbulents remolins en l'aire hi ha.
Entobiada la mar està.
Adorable la papallona és,
mes, no palpita el cor!

...I es fon la vida.
...I es fon l'amor.
Mes, per sempre
l'èter, en la seva sublimitat,
en la seva subtilesa
estatge dels poetes serà.

Habitatge del Primer dels poetes,
Déu.

Dels poetes que han existit i
dels que existiran.

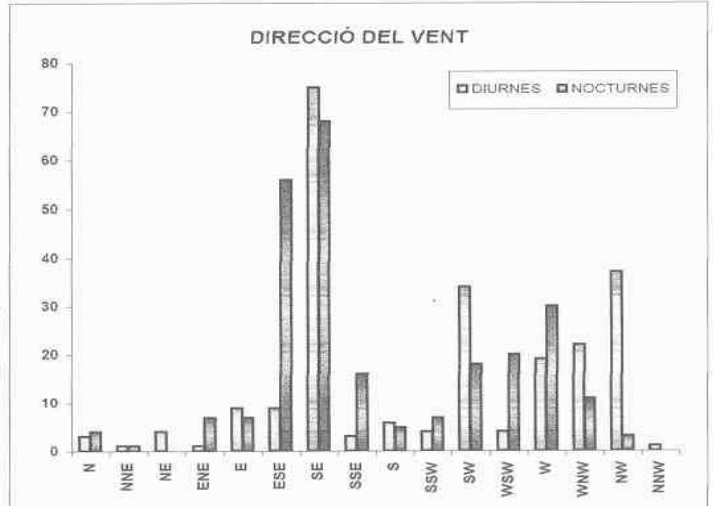
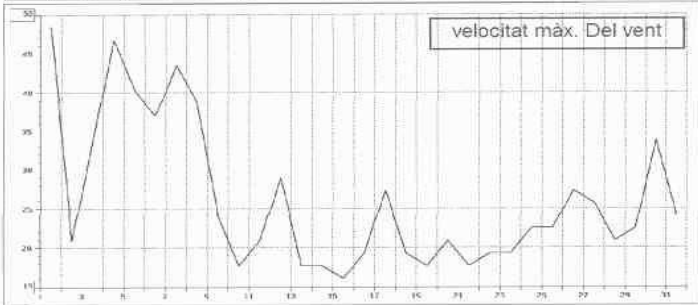
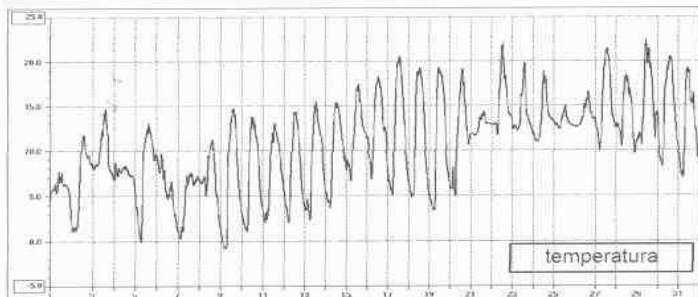
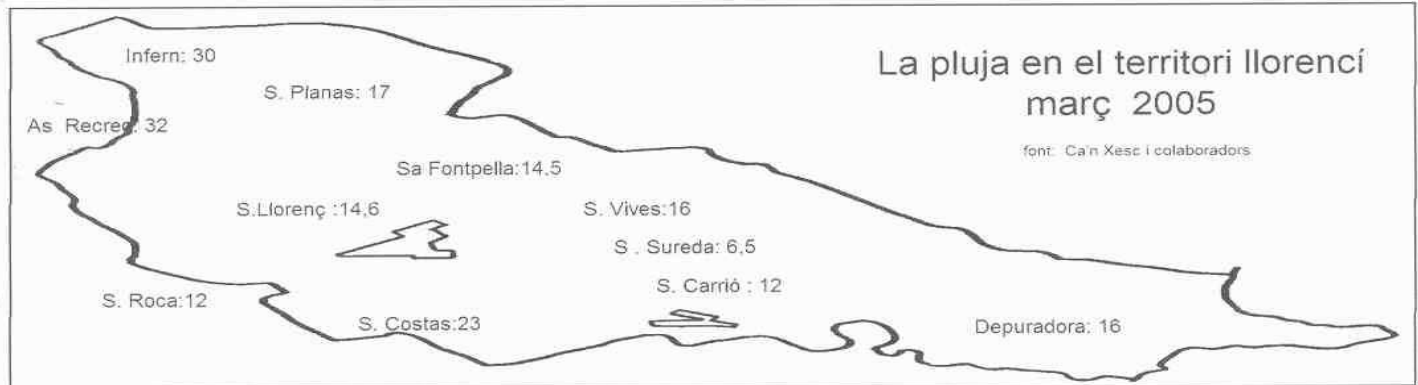
Mentres l'home existeixi
existirà poesia.

I en la volatització de l'èter
trobada i esfumació haurà
sense límit, en la infinitud.
Per la meua part,
amb el poeta del nostre poble,
don per acabada la present sèrie
que, d'altra banda, es faria il·limitada.

CA'N XESC ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA B480, SAN LLORENÇ DES CARDASSAR RESUM DE LAS DADES VARIABLES DEL MES DE MARÇ DEL 2005

CEL SERÈ 12	VARIABLE 15	CEL COBERT 3	GRANIS 0	TEMPESTES 0	DIAS DE PLUJA 5	BOIRADES 6	GELADES 7
	4.324 Kms	48,3 kms/ hora	43,3 kms/ hora				
DIRECCIÓ DOMINANT DEL VENT XELOC	RECORREGUT DEL VENT EN UN MES (EN KMS.)	VEL MÀX DEL VENT, A SANT LLORENÇ Kms / h GREGAL	VEL MÀX DEL VENT, A SA FONTELLA Kms / h GREGAL	TEMPER. MÀXIMA 22,4 °C	TEMPER. MITJA 10,8 °C	TEMPER. MÍNIMA -1,8 °C	PLUJA ACUMULADA A 31-03-05 105,2 l/m2

La meteorologia d'aquest mes ha suposat un poc de descans de xemenes, calefactors i roba d'abric. La ràpida recuperació de les temperatures ens ha duit a bell nou a un ambient de màxim confort.

Però he de dir que la gelada més forta de l'any la tenguérem la matinada de dia 9, amb -1'8°C, que és el moment en què en els termòmetres llorençins han estat més baixos, més que la setmana de la neu. Recordau allò de què una cosa és la sensació de fred i l'altra el fred real.

En el segon quadre veim els dies de pluja, que és poca, i la pressió atmosfèrica, amb dos potents anticiclons.

Llavors, la retxa de la velocitat màxima del vent i el quadre de la direcció dels vents, dissenyada de tal manera que uns colors corresponen al vent durant el dia i els altres durant la nit.

Pep Matas: Periodisme d'investigació

Antoni Sansó

Divendres, dia 18 de març, convidarem el redactor en cap de successos d'Ultima Hora perquè ens exposés la seva visió sobre el periodisme d'investigació i la seva feina al diari.

En Pep Matas, un dels pocs periodistes que es dediquen a la investigació seriosa i constant a les Illes Balears, ens recordà que precisament aquell dia feia un any dels fets ocorreguts a la Televisió de Manacor durant un debat sobre el narcotràfic, incidents pels quals en Pep ha estat condemnat per dues faltes de lesions.

Com molt bé ens va explicar i així es pot veure en el vídeo, no s'ha pogut comprovar que ell agradís ningú. De totes maneres, en Pep deixà ben clar que les mostres de recolzament rebudes per aquells fets demostren la seva raó, ja que un dels implicats roman tancat per narcotràfic i l'altre s'amaga, i l'única prova presentada contra ell per la fiscal va ser l'informe forense, que també ens va detallar.

Almanco per a mi, que he pogut comprovar clarament amb altres temes que la justícia no sempre és justa, crec que amb el cas d'en Pep tampoc no s'ha fet justícia.

En Pep pensa que el periodisme que ell fa és com una droga, però que és molt útil dins un estat democràtic. Recordà com han sortit a la llum casos tan importants com el GAL, Roldán, Rubio..., gràcies a aquest periodisme d'investigació.

Així i tot, pensa que de cara al futur aquest periodisme no queda garantit, més bé veu aquest futur molt negre i els periodistes que s'hi dediquen com a mercenaris. Si feim un repàs als mitjans de comunicació veim com aquests són controlats per grans grups mediàtics que fan més difícil un periodisme amb objectivitat.

El que està clar, és que de cada dia més aquests mitjans estan més fermats, tan política com econòmicament. No podem obviar la importància que té la publicitat i els suports institucionals per a tots els mitjans i que el tema econòmic els marca molt.

En Pep també ens digué que per

a ell la seva feina no interfereix amb la dels Cossos de Seguretat, sinó que més bé es complementen.

Sens dubte, un dels temes principals de la seva investigació és el relacionat amb les drogues. Ens exposà la vinculació del narcotràfic amb els negocis de blanqueig de diners, amb quadres de cavalls, amb bregués de galls, amb apostes..., posant alguns exemples o contant algunes de les seves experiències per devers Son Banyà.

Davant la pregunta de si la seva feina era frustrant i perillosa, en Pep contestà que en primer lloc la feina t'ha d'agradar molt però que també dóna alguns resultats i els perills físics són menors. Per exemple, a rel d'algun reportatge hi ha gent a la presó o s'han

aturat de vendre en alguns llocs. També és ver, com va reconèixer, que a vegades té notícies que no pot treure, que hi ha coses que sap però no pot publicar i que també pot saber moltes coses però que no les pot demostrar.

De totes formes, en aquesta feina, els amics, els contactes, els confidents... són molt importants.

Sobre si ha investigat la part política o a alguns polítics, manifestà que sí ho ha fet, però els seus temes són altres. Així i tot ens contà alguna anècdota sobre algun polític que sí ha investigat.

De la seva feina com a cap de redacció dels successos d'Ultima Hora, ens explicà que hi ha molt poca gent contenta entre els afectats per algun reportatge, però els fets són com són, encara que la realitat en que vivim no ens agradi.

Creu que el sensacionalisme ha baixat aquests darrers anys, encara que alguns mitjans es poden veure temptats per augmentar les vendes, cal tenir en compte la importància dels successos en la venda dels diaris.

Per la seva part intenta ser seriós i molt rigorós, aplicant uns certs codis com per exemple amb la violència de gènere o la publicació de fotos.

En definitiva, una vetlada ben interessant, acompanyada dels sempre deliciosos plats elaborats per tota la gent del Molí d'en Bou.

